Уку предметын үзләштерүнең планлаштырылган нәтиҗәләре
1 нче сыйныф

Шәхси нәтиҗәләр Укучыда формалашачак:
- туган ил, халкың һәм тарих өчен горурлык хисе кичерү;
үзеңнең милли һәм этник яктан кая керүеңне аңлап, рухи кыйммәтләр булдыру;
- дөньяга, аның табигать, халык, мәдәният, дин бергәлегенә карата тулы, социаль юнәлештәге караш
ормалаштыру; - башка фикерләргә дә хөрмәт белән карарга өйрәнү;
- башкаларның хис – тойгыларын аңлау, борчылу, кайгы – шатлыгын уртаклашу;
- үзең өчен җавплылык хисе һәм мөстәкыйлллелекне үстерү;
- өлкәннәр һүм яшьтәшләрең белән төрле социаль ситуацияләрдә хезмәттәшлек итү күнекмәләрен үстерү
Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
- *бәхәсле ситуацияләрдән чыгу юлын табу сәләтен булдыру; - куркынычсыз, сәламәт яшәү рәвеше алып бару, материаль һәм рухи кыйммәтләргә сакчыл караш формалаштыру.*

Метапредмет нәтиҗәләр
Танып- белү
УУГ Укучы
өйрәнәчәк:
- укытучы ярдәмендә уку эшчәнлегенең максатын билгеләргә һәм
формалаштырга; - укытучы тәкъдим иткән план буенча эшләргә өйрәнергә;
- дәреслек белән эш итә белергә;
- хәрефләрне танып, текстны (хикәя, шигырь, әкиятне) сәнгатьле итеп укырга;
- этнокультура өлкәсенә караган сүзләр булган текстны, сүзлекләр кулланып, аңлап
укырга; - текста очраган таныш сүзләргә таянып, яңа сүзләрнең мәгънәсенә төшенергә;
-текстны сәнгатьле итеп укыгач, сорауларга җавап бирергә;
-укытучының сорауларына җавап бирә, тиешле мәгълүматны таба белергә;
- информация табу өчен төрле эзләү төрләре , җыю, эшкәртү, анализ, оештыру, тапшыру
кулланырга. *Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:*
- *предметларны чагыштыра, охшаш һәм аермалы якларын билгели белергә;*
- *укылган яки тыңланган зур булмаган текстның эчтәлеген кыскартып яки, тулыландырып сөйли белергә;*
- *итә белү (линейка, карандаш, бетергеч…) һәм өстәмә чаралар (информацион һәм коммуникацион технологияләр, белешмә әдәбият һ.б.) куллана белергә;*
- *эш сыйфатына бәя бирә белергә;*
- *уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый һәм ул ситуациядән чыгу юлларын таба белергә.*

Регулятив
УУГ Укучы

өйрәнәчәк:

- эшчәнлек өчен эш урынын әзерләргә;
- бер үк сорауга төрлечә җавап бирү мөмкин икәнлеген аңларга;
- үз фикереңне дәлилләү өчен уку китабыннан мисалларга мөрәҗәгать итәргә; - үзанализ һәм үзбәя булдырырга.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

2) укытучы ярдәме белән уку проблемасын табарга һәм формалаштырырга;

3) укытучы ярдәме белән эшне планлаштырырга;

4) укытучы ярдәмендә эшнең дөреслеген тикшерергә;

5) эш барышында гади генә эш кораллары белән эш итәргә.

Коммуникатив

УУГ Укучы

өйрәнәчәк:

- иллюстрация белән эш вакытында үзеңнең фикереңне, күзаллауыңны әйтергә өйрәнергә; - үз позициясен дәлилләү өчен кагыйдә, таблицалар, модельләрдән файдаланырга;
- партадашы белән эшләргә: - эшне үзара бүлешергә;
- чылбыр тәртибендә эшләргә;
- башкаларның сөйләмен тыңларга һәм аңларга; - тормыш тәҗрибәсен кулланырга.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *уртак эшчәнлеккә һәм гомуми чишелешкә килергә;*
- *күршеңнең нәрсәне белүен һәм күрүен, нәрсәне белмәвен һәм күрмәвен исәпкә алып, аңлаешлы сөйләм төзергә сораулар бирергә; - күршеңнең эш-гамәлләрен контрольгә алырга;*
- *сөйләмнең диалог формасын үзләштерергә.*

Предмет нәтиҗәләре

1нче сыйныфны тәмамлаганда, татар телен өйрәнү нәтиҗәләре: Укучы өйрәнәчәк:

-авазлар һәм хәрефләр;алфавит, сузык һәм тартык авазлар, аларның бүленеше, иҗекләрне;

-сүзләрне иҗекләргә бүлергә һәм юлдан-юлга иҗекләп дөререс күчерергә, җөмлә башындагы сүзне баш хәреф белән язу, җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләрен дөрес куярга;

-гади җөмлә төрләре: хикәя, сорау, өндәү җөмләләрне таный белергә;

-кеше исемнәрен,фамилияләрне,шәһәр, авыл, елга исемнәрен, хайван кушаматларын баш хәрефтән

язарга; - дөрес һәм матур итеп күчереп яза белергә, 20-25 сүзле текстны диктант итеп язарга;
- гади сүзләргә иҗек-аваз анализы ясарга,ъ,ъ,я,ю,е хәрефләре кергән сүзләрнең аваз һәм хәреф санын әйтергә.

<u>*Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:*</u>

- укучыларда телдән һәм язма сөйләмгә карата, кешенең гомуми культурасы күрсәткече буларак, уңай караш формалашу.

-татар әдәби теленең төрле нормалары (орфоэпик, лексик һәм грамматик), сөйләм әдәбе кагыйдәләре турында башлангыч белем алу;

- аралашу вакытында куелган максат, бурыч һәм чаралардан чыгып, өйрәнгән материалны кулланырга өйрәнү;

- катлаулы булмаган монологик сөйләм һәм язма текстлар төзегәндә, коммуникатив бурычларны уңышлы үтәү өчен, туры килгән тел чараларын сайлау.

Төп чор ахырына укучы <u>өйрәнәчәк:</u>

1. Татар теленең авазларының сузык (ачык авыз символы белән бирелгән), ягъни җырлана торган аваз һәм тартык, ягъни җырланмый торган; әйткәндә, сөйләм органнарында киртә ясала / ясалмый торган авазларга бүленүен, сузыкларның калын һәм нечкә булуын, тартыкларның нечкә- калын яңгырашын сузык аваз хәрефләре белдерүен;

- сүзнең яңгыраш һәм мәгънә бөтенлегенә ия булуын;
- сүзнең иҗекләргә бүленүен, бер иҗекнең көчлерәк һәм озынрак әйтелүен;
- сөйләм авазлары язуда шартлы график символлар (түгәрәк, квадрат) яки хәрефләр белән белдерелүен;
- сүзләр предметларны, аларның билгеләрен, эш-хәрәкәтләрен белдерүләрен, ярдәмче сүзләр сүзләрне, җөмләләрне үзара бәйләү өчен хезмәт итүләрен, аларның график символларын;
- әйтмә сөйләмнең текст һәм җөмләләргә бүленүен, аларны график сурәтләп булу мөмкинлеген;

элемент-сызыклар һәм элемент-өлгеләрнең басма һәм язма хәрефләрнең график системасының структур (төзелеш) берәмлекләре булуын;

- һәр басма һәм язма хәреф формасының тиешле урын-сан мөнәсәбәтендә урнашкан элементлардан торуын аңлый белергә.
- сүз башыннан башлап, андагы һәр авазны көчлерәк итеп билгели бара, берсен аерып алып аңа характеристика бирергә;
- анализ вакытында тартыкларның яңгырау-саңгыраулыгын билгеләү алымнарын кулланырга;
- сүзне иҗекләргә бүлергә;
- схемалардан сүзнең аваз язылышын иҗекләп һәм орфоэпик дөрес итеп укырга;
- схемалардагы һәм «Әлифба» текстларында бирелгән хәреф язуын иҗекләп һәм орфоэпик дөрес итеп укырга;
- сүзнең аваз формасын шартлы график формадан хәреф формасына һәм киресенчә үзгәртергә;
- элемент-шаблоннар нигезендә басма һәм язма хәрефләрне төзи һәм анализларга;
- аерым график биремне үтәү дәвамында дөрес итеп утыра һәм язма әсбаплардан файдалана алырга;
- билгеле бер алгоритм буенча хәрәкәт элементлары нигезендә хәрефләр язарга;
- иҗекләрдә һәм сүзләрдә тоташтыруның өч алымын үтәргә;

- тактлап язганда кул чугы мускуллары киеренкелеген йомшартырга;
- күчереп язганда һәм диктант вакытларында җөмләләрне һәм үз исемнәрен дөрес
язарга;
- бизәк-бордюрлар ясый ала белергә тиешләр.
- алгоритм буенча сүзләрдә язма хәрефләрнең һәм аларны тоташтыру сызыкларын язарга;
- тактлап язганда кул чугы мускуллары киеренкелеген йомшару халәте белән чиратлаштыра белергә;
- язма һәм басма текстлардан сүз һәм җөмләләрне күчереп язарга, әйтеп яздыра торган текстны язарга.
Грамотага өйрәтүнең ***әлифбадан соңгы чоры***нда укучы <u>өйрәнәчәк</u>:
1. Туган телнең сөйләм төзелешен аңлый, аваз, иҗек, сүз, сүзтезмә, җөмлә, текст кебек тел берәмлекләрен образлы күзалларга;
- татар алфавиты басма һәм язма хәрефләренең график системасын;
- һәр хәрефнең элемент формаларын;
- дөрес утыру һәм язма әсбапларны кулану кагыйдәләрен белергә.
- үзенә генә хас темпта басма һәм язмат екстларны офоэпик нормаларга туры китереп
укырга;
- текстның аерым бер өлешләрен сөйләргә (2 — 3 җөмлә белән) ;
- укылган текст эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга җавап
бирергә;
- тыңланган текстка исем кушарга;
- О, ө хәрефләрен беренче иҗектә генә язарга;
- әйтмә һәм язма сөйләмне тел берәмлекләренең төзелеше турында беренче сыйныф укучыларында формалашкан күзаллау нигезендә анализлау һәм тиешле символлар белән модельләштерергә;
- тыныш билгеләренә игътибар итеп, иҗекләп, орфоэпик, бәйләнешле итеп уку алымнарын
кулланырга;
- хәрефләрне язуда тоташ һәм тиз итеп язу алымнарын тормышка ашырырга;
- татар теленең позицион принцибына нигезләнеп, [гъ] [къ] авазларын язуда белдерү турында үзләштергән белеем һәм күнекмәләрен уку эшчәнлегендә һәм көндәлек тормышта кулланырга өйрәнергә;
- сүзләрне авазларга таркатырга; авазларны сүздәге тәртиптә әйтергә; сузык һәм тартык авазларны һәм аларның хәрефләрен аерып таный белергә; калын һәм нечкә сузыкларны дөрес әйтергә; сузык аваз һәм аларның хәрефләренә карап, калын һәм нечкә әйтелгән сүзләрне танырга; сүзләрне иҗекләргә бүлергә;җөмләләрне сүзләргә таркатырга. Баш һәм юл хәрефләрен, аларны тоташтыручы сызыкларны һәм сүзләрне ачык итеп, бозмыйча язарга;
- басма, кулдан язылган хәрефләр белән бирелгән сүз һәм җөмләләрне дөрес күчереп язарга;
- әйтелеше белән язылышы туры килгән сүзләрне, шундый сүзләрдән төзелгән 3-5 сүзле җөмләләрне ишетеп
язарга;
- җөмләнең беренче сүзен баш хәреф белән башлап, җөмлә беткәч, нокта куеп язарга.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- телдән 4-5 җөмләле кечкенә хикәяләр төзергә;

- сыйныфта телдән җыр, шигъри куплетлар, мәзәк, әкият уйлап чыгарырга.

- төрле методик шартларда: 1) басма яки язма текстны күчереп язганда, 2) хәтер буенча яки 3) укытучы әйтеп яздырган вакытта, үзләштерелгән алгоритмга туры китереп аерым да, җөмлә эчендәдә сүзләрне өзмичә язу күнекмәләрен үзләштерә һәр укучы, шәхси мөмкинчелеген истә тотып, язу темпын арттыра белү кебек эш төрләрен башкара белергә;

- график хаталарны төзәтергә һәм каллиграфик язу сыйфатын камилләштерү эшләрен;

- тизләтелгән темпта язу шартларында график грамоталылыкны һәм каллиграфик сыйфатны формалаштырырга.

2 нче сыйныф

Шәхси нәтиҗәләр

Укучыда формалашачак:

- дәреслек геройларына, күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү; - үз уңышларың/уңышсызлыкларың турында фикер йөртү;

- үз мөмкинлекләреңне бәяләү;

- үз эшчәнлегенең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру;

- мәгънә барлыкка китерү («Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар?» - дигән сорау кую)

Укучы формалашу өчен мөмкинлек алачак:

- әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;

- текстлардагы төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомумкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү; “гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек” төшенчәләрен кабул итү, “башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык”, “кеше кадерен белү” кебек хисләр формалашу.

Метапредмет нәтиҗәләр

Танып- белү УУГ

Укучы өйрәнәчәк:

-“Дөрес яз”, “Дөрес әйт” сүзлекләре белән эшләргә, кирәкле сүзләрне эзләп табарга;

- дәреслектә ориентлаша белергә;

- шартлы билгеләрнең телен белергә;

- рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәргә;

- төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштырырга;

- материаль объектлар кулланып биремнәр үтәргә;

- дәреслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәрендәге мәгълүматлар белән эшли белергә.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- объектларны чагыштырырга, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләргә;;

- *төп мәгълүматны аерырга, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белергә;*
- *төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштырырга;*
- *материаль объектлар кулланып биремнәр үтәргә.*

Регулятив УУГ:

Укучы өйрәнәчәк:

-кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылырга;
- гамәлләрне таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;
- үз эшчәнлегеңне контрольгә алырга, биремне үтәүнең дөреслеген тикшерергә;
- тормыш тәҗрибәсен кулланырга;
- эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләргә.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештырырга, нәтиҗәле эш алымнарын таба белергә;*
- *уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белергә;*
- *билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белергә.*

Коммуникатив УУГ

Укучы өйрәнәчәк:

- үз позициясен дәлилләү өчен кагыйдә, таблицалар, модельләрдән файдаланырга;
- партадашы белән эшләргә:
- эшне үзара бүлешергә;
- чылбыр тәртибендә эшләргә;
- башкаларның сөйләмен тыңларга һәм аңларга;
- тормыш тәҗрибәсен кулланырга.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *уртак эшчәнлеккә һәм гомуми чишелешкә килергә;*
- *күршеңнең нәрсәне белүен һәм күрүен, нәрсәне белмәвен һәм күрмәвен исәпкә алып, аңлаешлы сөйләм төзергә сораулар бирергә;*
- *күршеңнең эш-гамәлләрен контрольгә алырга;*
- *сөйләмнең диалог формасын үзләштеррегә.*

Предмет нәтиҗәләре

Фонетика һәм орфоэпия

Укучы өйрәнәчәк:

- “Татар теле” дәреслегенең төзелешен; татар теленең төп сүзлекләрен;
- сүздәге сузык авазларның калын яки нечкә әйтелешен андагы сузык авазларга карап аеруны;
- О хәрефе сүзнең беренче иҗегендә генә язылуын, калган иҗекләрдә, [о] авазы ишетелсә дә ы хәрефе язылуын;рус сүзләрендә о хәрефе

төрле иҗекләрдә язылуны;

- э, е хәрефләре нечкә сузыкларны белдеруен, язуда[э]авазын белдерүен, сүз башында э хәрефе язылуны;
- татар теленең үз сүзләрендә э,е хәрефләре кыскарак әйтелә торган [э]авазын, рус телендә сузыбрак, киңрәк әйтелә торган [э] авазын белдерүне;
- кайбер сүзләрдә (маэмай, тәэсир,тәэмин) [э]авазының әйтелешне;
- сузык аваз иҗек төзүне;
- һәр иҗектә сузык аваз бер генә булуны;
- иң кечкенә иҗек бер сузыктан торуны;
- сүзнең бер хәрефен иҗек булса да, юл ахырында калдырырга да, яңа юлга күчерергә дә ярамауны;
- тавышсыз хәрефләр (ъ,ь) үзләреннән алдагы хәрефләреннән аерып күчерелмәүне;
- *йо, йө* кушылмалары сүз башында гына язылуны;
- *йо* кушылмасы – калын укыла торган сүзләрдә, йө кушылмасы нечкә укыла торган сүзләрдә язылуны;
- сүз башында булмаганда, й хәрефе сузык авазлар артында гына язылуны;
- калынлык билгесе (ъ) иҗекнең нечкә әйтелешле иҗекләрдән к. г хәрефләренең калын укылышын күрсәтүне;
- Ъ хәрефе калын иҗекләрдән соң я, ю,е хәрефләре алдыннан килгәндә, тартыкларны аерып укырга кирәклекне күрсәтүне.
- “Эчтәлек” битендә ориентлаша алышырга;
- сүздән авазны аерып алу, аңа характеристика бирүне;
- сүзгә аваз-хәреф схемасын төзүне;
- калын (нечкә) сузык авазларны икеләнүсез аеруны, аларга анализ ясауны;
- хәрефләрне сүзләрдә дөрес язуны.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- ана теленең авазларын һәм хәрефләрен, аларның әйтелеш һәм язылыш үзенчелекләрен аңлый, авазларга характеристика бирә алырга.

Графика

Укучы өйрәнәчәк:

- Татар алфавитын төгәл, хәреф исемнәрен дөрес әйтеп, яттан белергә, сүзләрне алфавит тәртибендә урнаштырырга.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- кирәкле мәгълүматны табу өчен, алфавитны куллана алырга.

Сүз (морфология, сүз төзелеше (морфемика)

Укучы өйрәнәчәк:

- сүз һәм җөмләнең аермасын;
- сүз тамырының мәгънәле кисәк булуны;
- татар телендә сүз тамырының сүз башында булуын, үзгәрмәвен, тамырда сүзләрнең, яңа мәгънә белдерүне;
- сүз ясагыч кушымчаларның сүзнең мәгънәсен үзгәртүне;
- кем? нәрсә? сораулары ярдәмендә предметны белдерә торган сүзләрнең үзлеген белергә;

- кеше исемнәрен һәм фамилияләрен һәрвакыт баш хәрефтән язарга;
- шәһәр, авыл, елга, күл исемнәрен баш хәреф белән язарга;
- эш- хәрәкәтне белдерә торган сүзләр җөмләдә нишли? нишлиләр? сорауларына җавап бирүен;
- билгене белдерә торган сүзләрнең нинди? кайсы? сорауларына җавап бирүне.
- сүз, сүзтезмә, җөмләләрне аера белергә;
- сүзтезмәләр төзеп яза белергә;
- татар алфавитын төгәл, хәреф исемнәрен дөрес әйтеп, яттан белергә, сүзләрне алфавит тәртибендә урнаштырырга;
- тамырдаш сүзләрне аера һәм аларның тамырын билгели белергә;
- сүзнең тамырын һәм сүз ясагыч кушымчаларын билгеләргә; тамырдаш сүзләр ясап язарга, сүзнең тамырын һәм сүз ясагыч кушымчаларын билгеләргә; тамырдаш сүзләр ясап язарга;
- текст буенча сорауларга җавап яза алырга;
- кем? нәрсә? сораулары ярдәмендә предметны белдерә торган сүзләрнең үзлеген белергә;
- ялгызлык исемнәрен дөрес яза белергә;
- җөмләдә эш-хәрәкәтне белдергән сүзләргә сорау куярга, аларны билгеләргә һәм җөмләдәге ролен гамәли күзәтергә;
- җөмләдә билгене белдерә торган сүзләргә сорау куярга, аларны билгеләргә һәм җөмләдәге ролен гамәли күзәтергә.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *сүздән авазны аерып алырга, аңа характеристика бирергә;*
- *сүз, сүзтезмә, җөмләләрне аера белергә;*
- *тамырдаш сүзләрне аера һәм аларның тамырын билгели белергә.*

Җөмлә (синтаксис)

Укучы өйрәнәчәк:

- сөйләмне җөмләләргә аерырга;
- *җөмләнең баш кисәкләрен табарга.*
- җөмләнең баш кисәкләрен табарга, җөмләдәге сүзләр бәйләнешен билгеләргә;

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *әйтелү максатына карап, җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләрен куярга;*
- *җөмләнең баш кисәкләрен табарга.*
- *баш кисәкләрен табып, сызыклар белән билгеләргә.*

Бәйләнешле сөйләм

Укучы өйрәнәчәк:

- текстның өлешләрен: башламы, төп , йомгаклау өлешләрен табарга.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- *текст буенча сорауларга җавап язарга;*
- *текстны өлешләргә бүлеп, аларга исем кушарга.*

3 нче сыйныф

<u>Шәхси нәтиҗәләр</u>

<u>Укучыда формалашачак:</u>

- дәреслек геройларына, күршеңә ярдәм итүдә танып-белү инициативасы күрсәтү;
- үз уңышларың,уңышсызлыкларың турында фикер йөртү;
- үз мөмкинлекләреңне бәяләү.

<u>Укучы формалашу өчен мөмкинлек алачак:</u>

- *үз эшчәнлегенең нәтиҗәләрен яхшыртуга ихтыяҗ формалаштыру;*
- *мәгънә барлыкка китерү («Минем өчен моның нинди мәгънәсе һәм әһәмияте бар?» - дигән сорау кую).*

<u>Метапредмет нәтиҗәләр</u>

<u>Танып- белү УУГ</u>

<u>Укучы өйрәнәчәк:</u>

- дәреслектә ориентлаша белергә;
- шартлы билгеләрнең телен белергә;
- рәсем һәм схемалар нигезендә биремнәр үтәргә.

<u>Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- *дәреслек һәм мөстәкыйль эш дәфтәрендәге мәгълүматлар белән эшли белергә;*
- *төп билгеләрне аерып алу нигезендә кагыйдә формалаштырырга;*
- *материаль объектлар кулланып биремнәр үтәргә.*

<u>Коммуникатив УУГ</u>

<u>Укучы өйрәнәчәк:</u>

- күршең белән хезмәттәшлек итәргә;
- үз фикереңне һәм позицияңне формалаштырырга; - уртак эшчәнлеккә һәм гомуми чишелешкә килергә; - сөйләмнең диалог формасын үзләштерергә.

<u>Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- *күршеңнең нәрсәне белүен һәм күрүен, нәрсәне белмәвен һәм күрмәвен исәпкә алып, аңлаешлы сөйләм төзергә сораулар бирергә; - күршеңнең эш-гамәлләрен контрольгә алырга.*

<u>Регулятив УУГ</u> <u>Укучы өйрәнәчәк:</u>

-кагыйдәләрне, күрсәтмәләрне истә тотып гамәлләр кылырга; - гамәлләрне таләп ителгән вакытта башларга һәм тәмамларга;

- үз эшчәнлегеңне контрольгә алырга, биремне үтәүнең дөреслеген
тикшерергә. *<u>Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>*
- *тормыш тәҗрибәсен кулланырга;*
- *уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белергә;*
- *эшләнгән эшнең сыйфатын һәм дәрәҗәсен билгеләргә.*

<u>Предмет нәтиҗәләре</u>

Фонетика һәм орфоэпия <u>Укучы өйрәнәчәк:</u>

- сүзгә фонетик анализ ясарга, иҗекләргә бүләргә,авазларны сүздәге тәртиптә ачык, дөрес әйтеп атап чыгарга; - үзең язганны бирелгән үрнәк белән чагыштырырга.

<u>Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- *сузык һәм тартык авазларны, калын һәм нечкә сузыкларны икеләнүсез аеру, бирелгән теориягә таянып, аларга анализ ясау; - бирелгән аваз схемасына,характеристикага тиешле авазлар, сүзләр сайларга.*

Лексика.

<u>Укучы өйрәнәчәк:</u>

- сүзнең мәгнәле кисәкләрен, тамыр һәм кушымча, ясагыч һәм төрләндергеч кушымчаларны аера һәм аларны сүзне кулланганда файдалана белергә;
- тамырдаш сүзләрне икеләнүсез аерырга.

<u>Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- *сүзләрнең төзелешен модель итеп күрсәтә белергә, модель үрнәгендә яңа сүзләр ясарга.*

Морфология

<u>Укучы өйрәнәчәк:</u>

- сүз төркемнәре: исем, татар телендә килешләр һәм аларның сораулары, исемнәрнең килеш белән төрләнешен;
- фигыль сүз төркеменең мәгънәсе һәм сораулары, фигыльләрнең барлык һәм юклык төрләре, фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше, хикәя фигыльнең заман белән төрләнешен;
- сыйфат дәрәҗәләрен;
- зат алмашлыкларының килеш белән төрләнешен;
- кисәкчә, кисәкчәнең сөйләмдәге роле, язылышын;
- бәйлекләрнең сөйләмдәге роле, язылышын.

<u>Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- *сүз төркемнәрен һәм аларның грамматик билгеләрен танырга, аерырга(исемнең – санын, тартым кушымчалары булганда – затын, килешен, фигыльнең заманын, затын, санын).*

Синтаксис

Укучы өйрәнәчәк:
- җөмләнең баш кисәге, ия, хәбәрне;
- җөмләнең иярчен кисәкләрен.

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
- *җөмләне анализлау: әйтү максаты, интонация буенча төре, баш һәм иярчен кисәкләрне табарга.*

Бәйләнешле сөйләм

Укучы өйрәнәчәк:
- әзер яки бергәләп төзелгән план буенча 70-85 сүзле тексны изложение итеп язарга, текстның темасын һәм фикерен чагылдыра алырга, кызыл юлны сакларга;
- сөйләгәндә һәм язганда, текст өлешләре, җөмләләр арасында бәйләнеш булдырырга;

Укучы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
- *хикәяләү, тасфирлама, фикер йөртү тибындагы текстларны аерырга, төзи белергә һәм кечкенә күләмле текстлар язып куярга;*
- *шәхси тәҗрибәгә, сюжетлы картина һәм рәсемгә таянып сочинение язарга, сүзләрнең әйтелешен, кулланышын, язылышын истә калдырырга.*

4 нче сыйныф
<u>Шәхси нәтиҗәләр</u>
<u>Чыгарылыш сыйныф укучысында формалашачак:</u>
- физик һәм психик сәламәтлекне саклау;
- татар телен өйрәнүгә кызыксыну, омтылыш;
- тел аша әйләнә-тирә тормышка игътибар, дөрес мөнәсәбәт булдыру;
- фикерләү сәләтен үстерү;
- үзенә һәм башкаларга бәя бирүенә, үз-үзен тәрбияләвенә ирешү;
- татар теле фәненә танып белү кызыксынуы;
- дәреслек геройларына һәм партадаш күршеңә ярдәм итү инициативасы;
- үз уңышларың,уңышсызлыкларыңның сәбәпләре турында фикер йөртү;
- нормалардан тайпылышны күрү;
- өстәмә мәгълүмат алу өчен, белешмә чыганаклардан мөстәкыйль файдалана алу; предметара нәтиҗәләре:
- гомуми уку кунекмәләре һәм үз эшчәнлегеңне оештыра алу сәләтләре;
- үз эшчәнлегеңне планлаштыру, аны контрольдә тоту һәм бәяли белү күнекмәләре.

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы формалашу өчен мөмкинлек алачак:</u>
- *шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда татар теленә карата ихтирамлы караш һәм аны яхшы өйрәнү теләге;*
- *әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау;*
- *текстлардагы төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомүмкешелек нормаларыннан чыгып бәя бирү;*
- *“гаилә”, “туган ил”, “мәрхәмәтлелек” төшенчәләрен кабул итү, “башкаларга карата түземлелек, кайгыртучанлык”, “кеше кадерен белү” кебек хисләр.*

<u>Метапредмет нәтиҗәләр</u>
<u>Танып- белү УУГ</u>
<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:</u>
- тел чараларының төрле жанрдагы әсәрләрдә кулланылу үзенчәлекләрен күрә белергә;
- тел материалын уку материалы белән бәйләп, татар теленең байлыгына һәм матурлыгына хөрмәткә;
- татар һәм рус телләренең уртак һәм аермалы якларын күрә белергә,сөйләм барышында ике тел чараларын бутамаска;
- татар теленә рус теленнән һәм рус теле аша башка телләрдән кергән лексик чараларны аеруга игътибар юнәлтергә;
- татар теленнән алган белемне башка фәннәрне үзләштерүдә файдалана белергә.

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
- фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтиҗә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белергә;
- иҗади һәм эзләнү характерындагы проблеманы билгеләргә, аларны чишү өчен алгоритм булдырырга;
- объектларны чагыштыру, классификацияләү өчен уртак билгеләрне билгеләргә;
- төп мәгълүматны аерырга, укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белергә;
- тиешле мәгълүматны табу өчен, энциклопедия, белешмәләр, сүзлекләр, электрон ресурслар кулланырга.

Коммуникатив УУГ

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк: -
хәрефләрне сүзләрдә дөрес язуны.
- әңгәмәдәшеңнең фикерен тыңларга, аңа туры килерлек җавап бирә белергә; -
әңгәмәдәш белән аралашу калыбын төзергә;
- аралаша белү сәләтен үстерергә (аралашучанлык, хиселелек, эмпатия хисләре); -
парларда һәм күмәк эшли белергә;
- мәгълүматны туплау өчен, күмәк эш башкарырга;
әңгәмәдәшең белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белергә.

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
- өлкәннәр һәм яшьтәшләрең белән продуктив уртак гамәл оештырырга; -
текст буенча сораулар бирә белергә.

Регулятив УУГ

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:
- уку хезмәтендә үзеңә максат куя, бурычларны билгели белергә;
- эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтиҗәле эш алымнарын таба белергә; -
уку эшчәнлеге нәтиҗәләрен контрольгә ала белергә;
- билгеләгән критерийларга таянып, эш сыйфатына бәя бирә белергә;
- укудагы уңышларның, уңышсызлыкларның сәбәбен аңлый, анализлый белергә; -
ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләрне формалаштырырга;
- дәрескә кирәкле уку-язу әсбапларын әзерли һәм алар белән дөрес эш итә белергә.

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:
- үз фикерләреңне мөстәкыйль дәлилләргә; - үзанализ һәм үзбәя булдырырга.

Предмет нәтиҗәләре

Тел системасы. Фонетика, орфоэпия һәм графика

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:
- аваз һәм хәрефләрне аерырга;
- ана теленең авазларын һәм хәрефләрен, аларның әйтелеш һәм язылыш үзенчелекләрен аңлый, авазларга характеристика бирә алырга; -

хәрефләрнең алфавитта урнашу тәртибен һәм, кирәкле мәгълүматны табу өчен, алфавитны куллана алырга.

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- дәреслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча сүзгә мөстәкыйль рәвештә фонетик-график (аваз-хәреф) анализ ясарга, сүзгә ясалган фонетик-график анализның дөреслеген бәяләргә;

- үз сөйләмендә татар әдәби тел нормаларын саклый һәм әңгәмәдәшенең сөйләмендә бу нормаларның дәреслектә бирелгән материал күләмендә үтәлүен бәяләргә;

- сүзгә басым куйганда яки сүзнең дөрес әйтелешендә икеләнү туган очракта, дәреслектәге сүзлек буенча мөстәкыйль рәвештә җавап таба яки укытучысына һәм әти-әнисенә мөрәҗәгать итә алырга.

Сүз *төзелеше (морфемика)*

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:</u>

- тамырдаш сүзләрне һәм сүз формаларын аерырга;
- сүзнең тамыр һәм кушымчаларын (аффиксларын) табарга.

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- дәреслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча кушымчаларның чикләре ачык күренеп торган сүзләрнең төзелешен тикшерергә һәм аның дөреслеген бәяләү мөмкинлеге алырга.

Лексика

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:</u>

- мәгънәсе ачыклану таләп ителә торган сүзләрне табарга;
- текст буенча сүзләрнең мәгънәсен аера яисә аны аңлатмалы сүзлек ярдәмендә ачыкларга.

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- текстларда кабатлаулар булдырмас өчен, кирәкле синонимнар, антонимнар табу, текстта туры һәм күчерелмә мәгънәле сүзләрне билгеләү, аларның урынлы кулланылышын бәяләү, тәкъдим ителгән сүзләр арасыннан тиешлесен сайлап алу мөмкинлеге алырга.

Морфология

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:</u>

- исемнәрнең сан, килеш һәм тартым белән төрләндерергә;
- сыйфатларның лексик-семантик һәм морфологик-синтаксик үзенчәлекләрен; -
фигыльнең лексик-семантик үзенчәлекләрен.

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:</u>

- дәреслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча исемгә, сыйфатка, фигыльгә морфологик анализ ясарга һәм аның дөреслеген бәяләргә, тексттан алмашлык, рәвеш, бәйлек сүзләр, кисәкчә, теркәгечләрне, фигыльләрдәге юклык кушымчаларын (-ма / -мә) табарга.

Синтаксис

<u>Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:</u> -
җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аерырга;
- сораулар ярдәмендә сүзтезмә һәм җөмләләрдәге сүзләр арасындагы бәйләнешне табарга; -
җөмләнең әйтү максаты буенча төрен аерырга;

- җөмләнең баш һәм иярчен кисәкләрен билгеләргә;
- тиңдәш кисәкле һәм тойгылы җөмләләрне интонациясе буенча билгеләргә.

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- җөмләнең иярчен кисәкләрен – аергыч, тәмамлык, хәлләрне аеру,дәреслектә тәкъдим ителгән үрнәк буенча гади җөмләгә синтаксик - анализ (җөмлә кисәкләре буенча) ясау һәм аны тикшерүнең дөреслеген бәяләү, гади һәм кушма җөмләләрне бер-берсеннән аерырга.

Орфография һәм пунктуация. Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:

- дөрес язылыш кагыйдәләрен өйрәнгән күләмдә кулланырга;
- сүзләрнең дөрес язылышын орфографик сүзлек буенча ачыкларга; - 80–90 сүзле текстны дөрес итеп күчереп язарга;
- өйрәнелгән дөрес язу кагыйдәләренә туры килгән 70–80 сүзле текстны укытучы әйтеп торганда язарга;
- үзе төзегән һәм тәкъдим ителгән текстны тикшерергә, орфографик һәм пунктуацион хаталарны табарга һәм төзәтергә.

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- орфографик хата ясау мөмкинлеге булган очракларны аңларга, аерым орфограммаларга мисаллар сайларга, текстлар төзегәндә орфографик һәм пунктуацион хаталарны булдырмау өчен, язганнарны үзгәртергә, хаталар өстендә эшләгәндә, аларның сәбәпләренә төшенергә һәм алдагы язма эшләрдә хата җибәрмәү юлларын ачыкларга.

Сөйләм үстерү

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнәчәк:

- аралашу даирәсенә карап, тиешле сүзләрне сайларга;
- көндәлек аралашуга бәйле татарча сөйләм әдәбе формаларын дөрес кулланырга;
- аралашу ситуациясен исәпкә алып, текстка карата үз мөнәсәбәтен белдерергә һәм аның дөреслеген дәлилләргә;
- текстка исем бирергә;
- укылган яки тыңлаган текстның планын төзергә;
- аерым аралашу ситуацияләренә туры китереп, хат яки тәбрикләү хаты кебек кечкенә текстлар язарга.

Чыгарылыш сыйныф укучысы өйрәнергә мөмкинлек алачак:

- тәкъдим ителгән исемнең эчтәлегенә туры килгән текст төзергә, бирелгән текстның эчтәлеген тулысынча яки сайлап сөйләргә, сөйләмнең сурәтләү, хикәяләү, фикер йөртү кебек төрләрен кулланып, билгеле бер тема буенча телдән хикәя төзергә, урыннары алышынган җөмләләрдән торган текстны тикшерергә һәм төзәтергә, аның мәгънә бөтенлеге югалган урыннарын табарга, хаталы текстларга төзәтмә кертергә, төрле төрдәге изложение яки сочинение язганда, эшне эзлекле алып барырга, аны тикшерергә һәм бирелгән үрнәк белән чагыштырырга, уку бурычларының дөреслеген бәяләргә, үз текстын, аралашу максаты һәм шартыннан чыгып, чыганак (беренчел) текст белән чагыштырырга, электрон чыганаклардан файдаланганда, тел нормаларының үтәлешен сакларга.

Эш программасы 372 сәгатькә исәпләнгән.

Укыту курсына бүленгән сәгать саны

Курс исеме	Атналык/еллык бүленеш				барлыгы
	1 касс	2 класс	3 класс	4 класс	
	2\66	3\102	3\102	3\102	4\37 2

Уку предметының төп эчтәлеге
1 нче сыйныф

№№	Бүлекләрнең исеме	Укыту программасы бүлегенең төп эчтәлеге	Сәгатьләр саны
1	**Грамотага өйрәтү**		**56**
1.1	**Грамотага әзерлек чоры**	Язу гигиенасы кагыйдәләре белән таныштыру, кагыйдәләрне даими үтәү гадәте тәрбияләү. Кешеләрнең әйтеп һәм язып сөйләшүләрен гомуми күзаллау. Матур итеп сөйләшә, укый һәм яза белү кирәклеген аңлау.График схемалар ярдәмендә сөйләмне — җөмләләргә, җөмләне сүзләргә аеру, сүзләрне иҗек һәм авазларга таркату. Дәфтәр битендә ориентлашу. Язу сызыгы, язуның башлангыч ноктасы. Структур берәмлек буларак кулланылган сызык элементлары. Алгоритм буенча сызык	**6**
1.2	**Әлифба чоры, яки төп чор**	Барлык баш һәм юл хәрефләренең язылышы һәм аларның тоташтыруның төп сызыклары белән таныштыру һәм каллиграфик дөрес язарга өйрәтү. Язуда өч төрле (аскы,урта,өске) тоташтыру алымы. Авазларны сүздә тиешле язма хәрефләр белән күрсәтү. Сүздәге хәрефләрне, аларны тоташтырган	**45**
		сызыкларын өзмичә ритмик язуны булдыру, дәфтәр юлларына хәрефләрне һәм сүзләрне, тигез ара калдырып, тигез, дөрес урнаштыру. Башта укытучы белән иҗек–аваз анализы ясаганнан соң, тора бара мөстәкыйль рәвештә сүзләр, җөмләләр язу. Башта язмача, аннары басмача үрнәкләрдән сүзләр, җөмләләр күчереп язу. Үрнәк текст белән чагыштырып карау һәм сүзләрне иҗекләп орфографик уку ярдәмендә дәфтәргә язылганнарның дөреслеген тикшерү. Әйтелеше белән язылышы арасында аерма булмаган сүзләрне, шундый өч-дүрт сүздән торган җөмләләрне диктант итеп язу	
1.3	**Әлифбадан соңгы чор**	Алфавитны дөрес язу, уку. Аерым сүзләр белән җөмләләр төзеп язу. Текстны дөрес итеп күчереп язу	**3**

1.4	**Авазлар һәм хәрефләр**	Аваз һәм хәрефне аеру. Иҗекләрне һәм сүзләрне дөрес уку һәм язу. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, аларны юлдан юлга күчерү. Сүзләр арасында буш урын калдыру, юлдан-юлга күчерү билгесе кую, кызыл юл кебек график чараларны куллану. Алфавиттагы хәрефләрнең исемен дөрес әйтү, аларның урнашу тәрти ӧен белү. Сузык һәм тартык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар , аларны белдерә торган хәреф ıәрнең дөрес язылышы. Авазларның калынлыкта-нечкәлектә ярашуы. Яңгырау һәм саңгырау тарты‹лар, аларны белдерә торган хәрефләрнең дөрес язылышы. Парлы һәм парсыз яңгырау һәм саңгырау тартыклар. Авазлгр һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар. Авазларның калынлыкта-нечкәıектә ярашуы Аваз һәм хәрефләрне аеру. Иҗек. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләре. Татар теленә генә хас булган [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [ж], [н], [h] авазлары хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу.	2
2	**Телне системалы өйрәнү**		**10**
2.1	**Морфология**	Сүз төркемнәре турында төшенчә бирү. Предметны белдерүче сүзләр. Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр, аларның язылышы . Кем? Нәрсә? сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру. Исемнәр янында кулланыла торган ярдәмче сүзләр- бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр. Эш- хәрәкәтне белдерүче сүзләр. Билгене белдерүче сүзләр.	2
2.2	**Синтаксис**	Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау. Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, тойгылы һәм боеру җөмләләр, аларны дөрес интонация белән уку. Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую.	2
2.3	**Орфография**	Орфография кагыйдәләре белән танышу: сүзләрдә э (е) хәрефенең язылышы; татар сүзләрендә о һәм ө хәрефләренең сүзләрнең беренче иҗегендә генә язылуы. Е, ю, я хәрефләре. Калынлык (ъ) һәм нечкәлек (ь) билгеләре. Калын тартыклар [гъ], [къ] , аларны хәрефләр белән билгеләү. Сонор тартыклар [м], [н], [ң]. Тартыклар [в], [w], аларны хәрефләр белән билгеләү.	3
2.4	**Бәйләнешле сөйләм**	Иҗекләрдән сүзләр, сүзләрдән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү. Өч-дүрт җөмләдән торган хикәя төзеп язу. Рәсем буенча кечкенә хикәя төзү. Шигырь, табышмак, мәкальләрне ятлап хәтер диктанты язу.Сөйләм, аның тормыштагы роле.	3
	Барлыгы		**66**

2 нче сыйныф

№	**Бүлекләрнең исеме**	**Укыту программасы бүлегенең төп эчтәлеге**	**Сәгатьләр саны**
2	**Телне системалы өйрәнү**		

2.1	Фонетика һәм орфоэпия	Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар. Авазларның калынлыкта-нечкәлектә ярашуы.Сингармонизм. Язуда сузык авазларны белдерә торган хәрефләр. Аваз һәм хәрефләрне аеру. Сузыкавазлар. Иҗек. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләре. Яңгырау һәм саңгырау, парлы һәм парсыз тартыклар.Язуда тартык авазларны белдерә торган хәрефләр.Татар теленә генә хас булган [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [ж], [ң], [h] авазлары. *Е, ю, я*хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу.Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы.Бертөрле ике тартык ваз хәрефләренең янәшә килүе. *ъ* һәм *ь* хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку.	37
2.2	Графика	Татар алфавиты: хәрефләрнең тәртибен һәм исемен яттан белү. Сүзлекләр белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана белү.	4
2.3	Сүз (Сүз төзелеше)	Сүз тамыры. Тамырдаш сүзләр. Кушымчалар. Сүз тамыры. Тамырдаш сүзләр. Кушымчалар. Сүз ясалу үзенчәлекләре.	10
2.4	Сүз (Морфология)	Предметны белдергән сүзләр. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Кеше исемнәрен, фамилияләрен, шәһәр, авыл, елга исемнәрен, хайван кушаматларын баш хәреф белән язу. Эш-хәрәкәтне белдергән сүзләр. Аларның мәгънәсе һәм җөмләдә куллану үзенчәлекләре. Предметның билгесен белдергән сүзләр, аларны җөмләдә куллану. Татар телендә исем һәм сыйфатның синтаксик бәйләнеш үзенчәлеге.	30
2.5	Сүз (Синтаксис. Җөмлә)	Сүз, сүзтезмә һәм җөмлә. Сүзтезмә һәм җөмләләр төзү. Җыйнак һәм җәенке җөмлә. Җөмләнең баш кисәкләре. Җөмләдә сүз тәртибе. Әйтү максаты ягыннан җөмләнең төрләре, аларның дөрес әйтелеше.	7
2.6	Бәйләнешле сөйләм	Текстта җөмләләрнең урнашу тәртибе (үзара бәйләнеше). Текстның темасын билгеләү, төп фикерен табу. Текстны кисәкләргә бүлү һәм исем кую. Рәсемнәр буенча, терәк сүзләр кулланып, текст төзү. Тәкъдим ителгән бирем буенча текстның эчтәлеген сөйләү. Шигырь, мәкаль, әйтем һәм табышмаклар ятлау. Татар сөйләм әдәбенә хас булган сүзләрне дөрес куллану.	14
	Барлыгы		**102**

3 нче сыйныф

№№	**Бүлекләрнең исеме**	**Уку программасы бүлегенең төп эчтәлеге**	**Сәг.саны**
2.	**Телне системалы өйрәнү**		

2.1	Фонетика һәм орфоэпия	Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар. Авазларның калынлыкта- нечкәле ктә ярашуы. Сингармонизм. Язуда сузык авазларны белдерә торган хәрефләр. Аваз хәрефлә һәм Яңгыраурне аеру. Сузык авазлар. Иҗек. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләре. Татар һәм саңгырау, парлы һәм парсыз тартыклар. Язуда тартык авазларны белдерә торган хәрефләр. теленә генә хас булган [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [ж], [ң], [h] авазлары. хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу.Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы.Бертөрле ике аваз хәрефләренең янәшә килүе. Е, ю, я хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку.	10
2.2	Лексика.Сүз.	Сүз һәм аның лексик мәгънәсе.Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр, аларның аермасы.Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре,аларны сөйләмдә куллану. Татар телендә алынма сүзләр.Синонимнар һәм антонимнар, омонимнар: аларны сөйләмдә куллану.Татар теленең сүзлек байлыгы.Татар телендә сүзлекләр:татар теленең аңлатмалы сүзлеге, синонимнар, антонимнар, омонимнарсүзлекләре һәм аларны көндәлек тормышта , уку эшчәнлегендә куллану. Сүз һәм аның мәгънәсе, бер генә мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр, тотрыклы сүзтезмәләр, алынма сүзләр, синоним,антоним, омонимнар. Орфографик сүзлек, аңлатмалы сүзлек, синонимнар сүзлеге, антонимнар сүзлеге, фразеологик әйтелмәләр сүзлеге	8
2.3	Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы	Сүзнең мәгънәле кисәкләрен билгеләү: тамыр һәм кушымча. Сүз ясагыч кушымчалар турында төшенчә. Сүзне төзелеше буенча тикшерү. Тамырдаш сүзләр турында төшенчә. Аларның синонимнардан һәм омонимнардан аермасы. Тамырдаш сүзләр һәм бер үк сүзнең төрле формалары. Сүзләрнең дөрес язылышын тикшерү ысуллары: сүзнең формасын үзгәртү, тамырдаш сүзләр сайлау, орфографик сүзлек куллану.	8
		Морфология. Сүз төркемнәре турында төшенчә бирү. Предметны белдерүче сүзләр. Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр, аларның язылышы. *Кем? Нәрсә?* сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру. Исемнәр янында кулланыла торган ярдәмче сүзләр - бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр. Эш- хәрәкәтне белдерүче сүзләр. Билгене белдерүче сүзләр. **Исем.** Мәгънәсе һәм кулланылышы. Берлек һәм күплек саннары. Күплек сан кушымчаларының дөрес язылышы. Татар телендә килешләр һәм аларның сораулары. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Исемнәргә морфологик анализ ясау күнегүләре. **Фигыль.** Фигыльнең мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы. Фигыльнең барлык һәм юклык формала-	

2.4	Морфология	ры. Фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Хикәя фигыльнең хәзерге, үткән һәм киләчәк заманнары. -ар, -әр, -ыр, -ер, -р, -ачак, -әчәк, -ячак, -ячәк киләчәк заман хикәя фигыль кушымчаларының дөрес язылышын гамәли үзләштерү. Фигыльләргә морфологик анализ	51
		Бәйлекләр,аларның сөйләмдәге әһәмияте. Бәйлекләрне исемнәр һәм алмашлыклар белән төрле килешләрдә куллану.	
2.5	Синтаксис	Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау. Сүзтезмәдәге ияртүче һәм иярүче сүзләрне таный белү. Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, тойгылы һәм боеру җөмләләр, аларны дөрес интонация белән уку. Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую. Сүзтезмә һәм җөмләләр төзү. Җөмләнең баш кисәкләре.Әйтү максаты ягыннан җөмләнең төрләре, аларның дөрес әйтелеше. Җөмлә. Әйтелү максатыннан чыгып, җөмләләрнең төрләре (хикәя, сорау, өндәү (боеру), тойгылы). Җөмлә ахырында тыныш билгеләре: нокта, сорау һәм өндәү билгеләре. Хикәя, сорау, өндәү(боеру), тойгылы җөмләләрнең интонацион үзенчәлекләре(гамәли үзләштерү). Баш һәм иярчен кисәкләр турында төшенчә. Ия һәм хәбәр.Җөмләдә сүзләр бәйләнешен билгеләү. Җөмләдә сүзләр тәртибе. Җыйнак һәм җәенке җөмләләр турында төшенчә.	11
2.6	Бәйләнешле сөйләм	Иҗекләрдән сүзләр, сүзләрдән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү. Өч-дүрт җөмләдән торган хикәя төзеп язу. Рәсем буенча кечкенә хикәя төзү. Шигырь, табышмак, мәкальләрне ятлап хәтер диктанты язу. Текстны кисәкләргә бүлү һәм исем кую. Рәсемнәр буенча, терәк сүзләр кулланып, текст төзү. Тәкъдим ителгән бирем буенча текстның эчтәлеген сөйләү. Шигырь, мәкаль, әйтем һәм табышмаклар ятлау. Татар сөйләм әдәбенә хас булган сүзләрне дөрес куллану. Текст.Текстның темасын, төп фикерен билгеләү, абзацларга бүлү. Тасвирлаучы һәм хикәяләүче текстларның төп үзенчәлекләре. Сөйләм этикасы белән таныштыру. Сөйләм, аның тормыштагы роле. Билгеле бер темага караган төрле (сурәтләү, хикәяләү характерындагы) сөйләм текстлары кулланып, телдән монологик сөйләмне гамәли яктан үзләштерү. Текст. Текст билгеләре. Тексттагы җөмләләрнең мәгънәви бердәмлеге. Текстка исем бирү. Тексттагы җөмләләрнең эзлеклелеге. Текст кисәкләренең (өлешләренең) эзлеклелеге, кызыл юл турында төшенчә. Текстка исем бирү, җөмлә һәм текст кисәкләрен билгеләү, җөмлә һәм текст кисәкләре эзлеклелеген төзәтү. Текстның планын төзү. Бирелгән план буенча үз текстыңны төзү. Сурәтләү һәм хикәяләү характерындагы текстлар, аларның үзенчәлекләре.	14
	Барлыгы		102

4 нче сыйныф

№	Бүлекләрнең исеме	Уку программасы бүлегенең төп эчтәлеге	Сәг. саны
2.	**Телне системалы өйрәнү**		
2.1	Фонетика һәм орфоэпия	Авазларның калынлыкта-нечкәлектә ярашуы. Сингармонизм. Иҗек. *ъ* һәм *ь* хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку. Татар алфавиты: хәрефләрнең тәртибен һәм исемен яттан белү. Сүзлекләр белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана белү. Сүз тамыры. Тамырдаш сүзләр. Кушымчалар. Сүз ясалу үзенчәлекләре. Предметны белдергән сүзләр. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Кеше исемнәрен, фамилияләрен, шәһәр, авыл, елга исемнәрен, хайван кушаматларын баш хәреф белән язу. Эш-хәрәкәтне белдергән сүзләр. Аларның мәгънәсе һәм җөмләдә куллану үзенчәлекләре. Предметның билгесен белдергән сүзләр, аларны җөмләдә куллану.	7
2.2	Сүз. Телнең сүзлек байлыгы. Сүзнең лексик мәгънәсе. (лексика)	Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре, аларны сөйләмдә куллану. Татар телендә алынма сүзләр. Татар теленең сүзлек байлыгы. Татар телендә сүзлекләр: татар теленең аңлатмалы сүзлеге, синонимнар, антонимнар, омонимнар сүзлекләре һәм аларны көндәлек тормышта, уку эшчәнлегендә куллану. *Сүз һәм аның мәгънәсе, бер генә мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр, тотрыклы сүзтезмәләр, алынма сүзләр, синоним,антоним, омонимнар.Сүзне туры һәм күчерелмә мәгънәдә куллану. Искергән һәм яңа сүзләр. Бу белемнәрне гамәли сынап карау. Татарча-русча, русча-татарча сүзлекләр, орфографик сүзлек, аңлатмалы сүзлек, синонимнар сүзлеге, антонимнар сүзлеге, фразеологик әйтелмәләр сүзлеге.*	8
2.3	Сүз төзелеше (морфемика)	Сүзнең мәгънәле кисәкләрен билгеләү: тамыр һәм кушымча. Сүз ясагыч кушымчалар турында төшенчә. Сүзне төзелеше буенча тикшерү. Тамырдаш сүзләр турында төшенчә. Аларның синонимнардан һәм омонимнардан аермасы. Тамырдаш сүзләр һәм бер үк сүзнең төрле формалары. Сүзләрнең дөрес язылышын тикшерү ысуллары: сүзнең формасын үзгәртү, тамырдаш сүзләр сайлау, орфографик сүзлек куллану. *Ясалма, кушма, парлы, тезмә сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы, рус теленнән татар теленә кергән алынма кушма сүзләрнең үзенчәлекләре; сүз төзелешенә анализ ясау ,кушма сүзләрдә ь һәм ъ хәрефләренең язылыш кагыйдәләре, сингармонизм законына буйсынмаган сүзләргә сүз ясагыч кушымчаларның ялгану тәртибе.* Сүз *төзелешенә анализ.*	11

2.4	Сүз төркемнәре (морфология)	Сүз төркемнәре турында төшенчә бирү. Предметны белдерүче сүзләр. Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр, аларның язылышы. *Кем? Нәрсә?* сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру. Исемнәр янында кулланыла торган ярдәмче сүзләр - бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр. Эш - хәрәкәтне белдерүче сүзләр. Билгене белдерүче сүзләр. Сүз төркемнәре турында төшенчә. **Исем** *Мәгънәсе, сораулары, формалары, ясалышы, җөмләдәге урыны турында кабатлау. Исемнәрнең хәбәр булып килүләренә күзәтүләр. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр. Берлек һәм күплек сандагы исемнәр. Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше. Калын һәм нечкә төрләнеш. Сингармонизм законына буйсынмаган сүзләргә кушымча ялгау. Килеш кушымчаларының Морфологик яктан - төрләнми. Ул ничек? кайчан? кая? кайда? никадәр? күпме? кебек сорауларга җавап бирә. Эш яки хәлнең билгесен, ничек үтәлүен белдерә торган сүз төркеме. Сөйләмдә актив кулланыла торган рәвешләр, аларның дөрес язылышы.* **Кисәкчәләр.** Кисәкчәләр турында беренче мәгълүмат 3 нче сыйныфта бирелә. *Кисәкчәләр (да, дә, та, тә, гына, генә, кына, кенә, ук, үк, ич, бит). Аларның дөрес язылышы. Да, дә, та, тә* кисәкчәләрен *–да, -дә, -та, -тә* урын-вакыт килеше кушымчаларыннан аерып таный белү ысуллары. *Кисәкчәләр сүз яки җөмләгә төрле төсмер өстәү өчен кулланылуы ачыклана. Кисәкчәләр аерым торганда мәгънә белдерми. Бик күп кисәкчә күп мәгънәле була,һәм аларның мәгънә төсмерләре нинди сүзгә иярүләренә, кайсы урында килүләренә, җөмлә төзелешенә, аның интонациясенә карап үзгәрә дөрес язылышы. Баш килеш. Бу формада исемнәрнең җөмләдә ия, хәбәр, иярчен кисәк була алулары. Төшем килешенең мәгънәсе, җөмләдәге функциясе. Күплек сандагы исемнәрнең килешләр белән төрләнеше. Төрле килешләрдә исемнәрнең бәйлекләр белән кулланылуы. Исемнәргә морфологик анализ.* **Бәйлекләр**. 1-3 нче сыйныфларда өйрәнгәннәрне кабатлау. Бәйлекләр, аларның сөйләмдәге әһәмияте. *Бәйлек - ярдәмче сүз, шуңа күрә, төшенчәдә төп урынны бәйлекнең функциясе, үтәгән хезмәте алып тора: бәйлекләр сүзләрне бәйлиләр. Төрле килешләрдә исемнәрнең һәм зат алмашлыкларының бәйлекләр белән килүенә күзәтүләр. Бәйлек төшенчәсе грамматик категория итеп аңлатыла.* ***Фигыль.*** *Фигыль - катлаулы сүз төркеме.* 4 нче сыйныфта 1-3 нче сыйныфта үткән материал искә төшерелә һәм *хикәя фигыльнең билгеле үткән заман, нәтиҗәле үткән заман формалары; киләчәк заман формалары: билгесез киләчәк заман, билгеле киләчәк заман турында яңа мәгълүмат өстәлә. Фигыльнең барлык һәм юклык формалары.* Фигыльнең мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы. Фигыльнең барлык һәм юклык формалары. Фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Хикәя фигыльнең хәзерге, үткән һәм киләчәк заманнары. -ар, -әр, -ыр, -ер, -р, -ачак, -әчәк, -ячак, -ячәк киләчәк заман хикәя фигыль кушымчаларының дөрес язылышын гамәли үзләштерү. *Боерык фигыль. Боерык фигыльнең мәгнәсе, зат-сан белән төрләнеше. Боерык фигыльне куллану, дөрес язу. Фигыльнең җөмләдә хәбәр булып килүе, антоним Һәм синоним фигыльләр турында мәгълүмат бирү. Фигыльләргә морфологик анализ ясау күнегүләре.*	54

2.5	Сүзтезмә. Җөмлә. (Синтаксис)	Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау. Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, тойгылы һәм боеру җөмләләр, аларны дөрес интонация белән уку. Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую. Сүз, сүзтезмә һәм җөмлә. Сүзтезмә һәм җөмләләр төзү. Җөмләдә сүз тәртибе. Әйтү максаты ягыннан җөмләнең төрләре, аларның дөрес әйтелеше. Әйтелү максатыннан чыгып, җөмләләрнең төрләре (хикәя, сорау, өндәү (боеру), тойгылы). Җөмлә ахырында тыныш билгеләре: нокта, сорау һәм өндәү билгеләре. Хикәя, сорау, өндәү (боеру), тойгылы җөмләләрнең интонацион үзенчәлекләре (гамәли үзләштерү). *Сүзтезмә һәм тезмә сүзләр арасындагы аерманы аңлату, сүзтезмәләрнең барлыкка килү юлларын ныгыту, сүзтезмәдәге ияртүче һәм ияртүче сүз турында белемнәрне тирәнәйтү.* *Җөмләнең баш кисәкләре. Баш һәм иярчен кисәкләрнең аермасы. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше. Ия белән хәбәр билгеләмәсе. Җыйнак һәм җәенке җөмләләр. Җөмләнең иярчен кисәкләре. Аергыч. Аергычка билгеләмә бирү Һәм аның сыйфат белән белдерелүе.* *Җөмләнең тиңдәш кисәкләрен һәм тиңдәш кисәкләрнең үзара санау интонациясен, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнешен төшендерү, тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләренең куелышын аңлату. Тиңдәш ияле һәм тиңдәш хәбәрле җөмләләр. Тиңдәш кисәкләр арасында* ***һәм, я, да-дә, та-тә, ә, ләкин*** *теркәгечләре, тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләре.* *Эндәш сүзләртурында төшенчә бирү. Эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләрен куярга өйрәтү. Гади һәм кушма җөмләләр турында төшенчә бирү. Составында 2-3 гади җөмлә булган кушма җөмләләр*. *Тезмә кушма җөмләләрдә* ***һәм, ә, ләкин, әмма*** *теркәгечләре,*	12
		Рәсем буенча кечкенә хикәя төзү. Шигырь, табышмак, мәкальләрне ятлап хәтер диктанты язу. Текстта җөмләләрнең урнашу тәртибе (үзара бәйләнеше). Текстның темасын билгеләү, төп фикерен табу. Рәсемнәр буенча, терәк сүзләр кулланып, текст төзү. Тәкъдим ителгән бирем буенча текстның эчтәлеген сөйләү. Шигырь, мәкаль, әйтем һәм табышмаклар ятлау. Татар сөйләм әдәбенә хас булган сүзләрне дөрес куллану. Текст. Текстның темасын, төп фикерен билгеләү, абзацларга бүлү. Тасвирлаучы һәм хикәяләүче текстларның төп үзенчәлекләре. Сөйләм этикасы белән таныштыру. Сөйләм, аның тормыштагы роле. *Билгеле бер темага караган төрле (сурәтләү, хикәяләү*	10

2.7	Бәйләнешле сөйләм	*характерындагы) сөйләм текстлары кулланып, телдән монологик сөйләмне гамәли яктан үзләштерү.* *Текст. Текст билгеләре. Тексттагы җөмләләрнең мәгънәви бердәмлеге. Текстка исем бирү.* *Тексттагы җөмләләрнең эзлеклелеге. Текст кисәкләренең (өлешләренең) эзлеклелеге, кызыл юл турында төшенчә.* *Текстка исем бирү, җөмлә һәм текст кисәкләрен билгеләү, җөмлә һәм текст кисәкләре эзлеклелеген төзәтү.* *Текстның планын төзү. Бирелгән план буенча үз текстыңны төзү.* *Сурәтләү һәм хикәяләү характерындагы текстлар, аларның үзенчәлекләре*	
	Барлыгы		102

Тематик планлаштыру
1 нче сыйныф

№	**Бүлек исеме**	**Дәрес темасы, эчтәлек элементлары**	**Сәг. саны**
<u>1 чирек- 24 сәг.</u> **Грамотага өйрәтү-24 сәг.**			
1	Грамотага өйрәтү	**<u>Әзерлек чоры</u>** Язу дәфтәре белән таныштыру. Дөрес утыру. Каләмне дөрес тоту. *Үрнәк буенча рәсем ясау. Уен - дәрес. Язу гигиенасы кагыйдәләре белән таныштыру, кагыйдәләрне даими үтәү гадәте тәрбияләү. Кешеләрнең әйтеп һәм язып сөйләшүләрен* гомуми күзаллау	1
2		Үрнәк буенча җөмлә схемасы. Юл хәрефе элементлары. Вертикаль, горизонталь һәм авыш сызыклар турында белешмә. *Матур итеп сөйләшә, укый һәм яза белү кирәклеген аңлау*	1
3		Җөмлә схемасы. Юл хәрефе элементлары. *График схемалар ярдәмендә сөйләмне — җөмләләргә, җөмләне сүзләргә аеру, сүзләрне иҗек һәм авазларга таркату*	1
4		Баш хәреф элементлары. *Дәфтәр битендә ориентлашу. Язу сызыгы, язуның башлангыч ноктасы.* Юл хәрефе элементлары. Дәрес-экскурсия	1
5		Сүзне иҗекләргә бүлү.Хәреф элементларын ныгыту. Язма хәрефләрнең өлге формалары белән танышу. *Структур берәмлек буларак кулланылган сызык элементлары.*	1

6		Баш хәреф элементлары. Юл хәрефе элементлары. Язу юлы. Язу юлының өске һәм аскы сызыклары.Овал һәм ярымоваллар язу *Алгоритм буенча сызык элементларын язу.*	1
7		**<u>Әлифба чоры, яки төп чор</u>** Юл а , баш А хәрефләрен язу. *Барлык баш һәм юл хәрефләренең язылышы һәм аларның тоташтыруның төп сызыклары белән таныштыру һәм каллиграфик дөрес язарга өйрәтү.*	1
8		Юлһәм баш ә Ә хәрефләрен язу. *Язуда өч төрле (аскы,урта,өске) тоташтыру алымы.*	1
9		Ныгыту. Юл а ,ә, баш А, Ә хәрефләрен язу. *Авазларны сүздә тиешле язма хәрефләр белән күрсәтү. Сүздәге хәрефләрне, аларны тоташтырган сызыкларын өзмичә ритмик язуны булдыру*	1
10		Юл һәм баш ы, Ы хәрефләрен язу. *Дәфтәр юлларына хәрефләрне һәм сүзләрне, тигез ара калдырып, тигез, дөрес урнаштыру*	1
11		Юл һәм баш Ээ хәрефләрен язу.	1
12		Юл һәм баш ы Ы, Ээ хәрефләрен язу.	1
13		Юл һәм баш иИ хәрефләрен язу.	1
14		Юл һәм баш уУ хәрефләрен язу. *Дәфтәр юлларына хәрефләрне һәм сүзләрне, тигез ара калдырып, тигез, дөрес урнаштыру*	1
15		Ныгыту. Юл һәм баш иИ, уУ хәрефләрен язу.	1
16		Юл һәм баш үҮ хәрефләрен язу. *Язуда өч төрле (аскы, урта, өске) тоташтыру алымы.*	1
17		Юл һәм баш оО хәрефләрен язу.	1
18		Юл һәм баш үҮ хәрефләрен язу. Текстны хатасыз күчереп язу алымнарына ия булу.	1
19		Юл һәм баш өӨ хәрефләрен язу	1
20		Юл һәм баш нН хәрефләрен язу. *Дәфтәр юлларына хәрефләрне һәм сүзләрне, тигез ара калдырып, тигез, дөрес урнаштыру*	1
21		Ныгыту. Хәрефләр язу. *Башта язмача, аннары басмача үрнәкләрдән сүзләр, җөмләләр күчереп язу.*	1
22		Юл һәм баш Л,л хәрефләрен язу	1
23		Юл һәм баш М,м хәрефләрен язу.	1
24		Ныгыту. Юл һәм баш Л,л, мМ хәрефләрен язу.	1

2 нче чирек-21 сәг.
Грамотага өйрәтү-2 сәг.

25	Грамотага өйрәтү	Юл һәм баш Р,р хәрефләрен язу. *Башта укытучы белән иҗек –аваз анализы ясаганнан соң, тора бара мөстәкыйль рәвештә сүзләр, җөмләләр язу*	1
26		Юл һәм баш й Й хәрефләрен язу.	1
27		Ныгыту. Хәрефләр язу. *Башта язмача, аннары басмача үрнәкләрдән сүзләр, җөмләләр күчереп язу.*	1
28		ң хәрефен язу.	1
29		Юл һәм баш я,Я хәрефләрен язу.	1

30		Ныгыту. Хәрефләр язу. *Үрнәк текст белән чагыштырып карау һәм сүзләрне иҗекләп орфографик уку ярдәмендә дәфтәргә язылганнарның дөреслеген тикшерү.*	1
31		Юл һәм баш ю Ю хәрефләрен язу.	1
32		Юл һәм баш еЕ хәрефләрен язу	1
33		Ныгыту.Юл һәм баш ю Ю, еЕ хәрефләрен язу.	1
34		Юл һәм баш Д,д, хәрефләрен язу.	1
35		Юл һәм баш Т,т хәрефләрен язу.	1
36		Ныгыту. Юл һәм баш Д,д, Т,т хәрефләрен язу. *Әйтелеше белән язылышы арасында аерма булмаган сүзләрне, шундый өч-дүрт сүздән торган җөмләләрне диктант итеп язу*	1
37		Юл һәм баш зЗ хәрефләрен язу.	1
38		Юл һәм баш с,С хәрефләрен язу.	1
39		Юл һәм баш г Г хәрефләренен язу.	1
40		Юл һәм баш к ,К хәрефләрен язу.	1
41		Юл һәм баш в В хәрефләрен язу	1
42		Юл һәм баш ф Ф хәрефләрен язу.	1
43		Юл һәм баш в В, ф Ф хәрефләрен язу.	1
44		Юл һәм баш бБ хәрефен язу.	1
45		Юл п һәм баш П хәрефен язу.	1
	3чирек-30сәг. Грамотага өйрәтү - 24 сәг. Авазлар һәм хәрефләр - 1 сәг. Синтаксис - 2 сәг. Бәйләнешле сөйләм - 1 сәг. Морфология - 2 сәг.		
46	Грамотага өйрәтү	Ныгыту. Юл һәм баш бБ, пП хәрефләрен язу.	1
47		Юл ш һәм баш Ш хәрефен язу.	1
48		Ныгыту. Хәрефләр, сүзләр язу.	1
49		Юл һәм баш Ж,ж хәрефләрен язу. Басма текст күчереп язу.	1
50		Юл һәм баш җ, Җ хәрефләрен язу. *Хәрефне элек өйрәнелгән хәрефләр белән тоташтыру алгоритмнарын үзләштерү.*	1
51		Юл һәм баш чЧ хәрефләрен язу.	1
52		Юл һәм баш Һh хәрефен язу.	1
53		Юл һәм баш х,Х хәрефләрен язу.	1
54		Ныгыту. Юл һәм баш Һh , х,Х хәрефләрен язу.	1
55		Юл һәм баш ц,Ц хәрефләрен язу. Язылышы белән әйтелеше аерылмый торган сүз һәм җөмләләрне диктант итеп язу	1
56		Юл һәм башщ,Щ хәрефләрен язу	1

57		Юл һәм баш ёЁ хәрефләрен язу. *Аерым сүзләр белән җөмләләр төзеп язу. Текстны дөрес итеп күчереп язу.*	1
58		Юл һәм баш ц,Ц, щ,Щ хәрефләрен язу.	1
59		Ныгыту. Хәрефләр, сүзләр язу. Язылышы белән әйтелеше аерылмый торган сүз һәм җөмләләрне диктант итеп язу.	1
60		ь,ъ билгеләрен язу	1
61		ь,ъ билгеләре кергән сүзләр язу.	1
62		Алфавит күчереп язу. *Алфавитны дөрес язу,уку. Алфавиттагы хәрефләрнең исемен дөрес әйтү, аларның урнашу тәртибен белү.*	1
63		Басма текст күчереп язу.	1
64		Басма текст күчереп язу. Хәтер диктанты.	1
65		Басма текст күчереп язу. Сүзләрне иҗеккә бүлү. *Иҗекләрне һәм сүзләрне дөрес уку һәм язу.*	1
66		Сүзлек диктанты.	1
67		**Әлифбадан соңгы чор** Рәсем буенча хикәя язу. “Яз килә”	1
68		Авазлар һәм хәрефләр. *Аерым сүзләр белән җөмләләр төзеп язу. Текстны дөрес итеп күчереп язу.*	1
69		Йомгаклау дәресе. Татар алфавиты. *Алфавиттагы хәрефләрнең исемен дөрес әйтү, аларның урнашу тәртибен белү.*	1
70	Авазлар һәм хәрефләр	**Татар теле курс ы.** Әминә белән Әмир алфавит өйрәнә. *Аваз һәм хәрефне аеру. Авазлар һәм хәрефләр. Сузык һәм тартык авазлар*	1
71	Синтаксис	*Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую. Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау. Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, тойгылы һәм боеру җөмләләр, аларны дөрес интонация белән уку.*	1
72		Балалар сүзләр белән таныша. *Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау*	1
73	Морфология	*Предмет атамасын, эш-хәрәкәтен белдергән сүзләр. Сүз төркемнәре турында төшенчә бирү.*	1
74		*Билгене белдерүче сүзләр.*	1
75	Бәйләнешле сөйләм	Телдән сөйләм язма сөйләм серләре	

4 нче чирек - 24 сәг.
Авазлар һәм хәрефләр-6 сәг. Синтаксис-4 сәг. Бәйләнешле сөйләм-3 сәг. Морфология-3 сәг. Орфография-8 сәг.

76	Синтаксис	Кеше, шәһәр, елга исемнәре, хайван кушаматлары язылышы. *Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау.*	1

77	Авазлар һәм хәрефләр	Әминә белән Әмир сузык авазларны өйрәнә. Калын һәм нечкә сузыклар. *Сүзләр арасында буш урын калдыру, юлдан-юлга күчерү билгесе кую, кызыл юл кебек график чараларны куллану.*	1
78		Иҗек. Сүзләрне юлдан-юлга күчерү. *Иҗекләрне һәм сүзләрне дөрес уку һәм язу. Сүзләрне иҗекләргә бүлү, аларны юлдан юлга күчерү кагыйдәләре. Аваз һәм хәрефне аеру.*	1
79		Балалар тартык авазларны өйрәнә. *Аваз һәм хәрефләрне аеру. Яңгырау һәм саңгырау тартыклар , аларны белдерә торган хәрефләрнең дөрес язылышы. Парлы һәм парсыз яңгырау һәм*	1
80		Сузык аваз хәрефләренең хикмәтләре. Э-э хәрефләре. *Сузык һәм тартык авазлар. Калын һәм нечкә сузыклар, аларны белдерә торган хәрефләрнең дөрес язылышы. Авазларның калынлыкта-нечкәлектә ярашуы.*	1
81	Синтаксис	Ныгыту. *Сүзләрдән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү.*	1
82	Орфография	Ө-е хәрефләре. *Орфография кагыйдәләре белән танышу: сүзләрдә э (е) хәрефенең язылышы; татар сүзләрендә о һәм ө хәрефләренең сүзләрнең беренче иҗегендә генә язылуы.*	1
83	Синтаксис	О-ы хәрефләре. *Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую.*	1
84	Орфография	Ныгыту. Ө-е, о-ы хәрефләре.	1
85		Я,я хәрефләренең язылышы. *Орфография кагыйдәләре белән танышу: сүзләрдә е, ю, я* хәрефләре	1
86		Ю,ю хәрефенең язылышы. *Е, ю, я хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу.* Ныгыту. Я,я, Ю,ю хәрефләренең	1
87	Синтаксис	язылышы. *Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәм аермалы якларын аңлау.*	1
88	Орфография	Е-е хәрефләре	1
89	Бәй сөйләм	Ныгыту. Е-е хәрефләре. *Сүзләрдән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү.*	1
90	Авазлар һәм хәрефләр	Тартык аваз хәрефләренең хикмәтләре. Й хәрефе. *Татар теленә генә хас булган [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [җ], [ң], [һ] авазлары.*	1
91	Орфография	В,в хәрефе. *Тартыклар [в], [w], аларны хәрефләр белән билгеләү.*	1
92	Бәйләнешле сөйләм	Ныгыту. Й, В,в хәрефләре. *Сөйләм, аның тормыштагы роле*	1
93	Орфография	К-г хәрефләре. *Калынлык (ъ) һәм нечкәлек (ь) билгеләре. Калын тартыклар [гъ], [къ], аларны хәрефләр белән билгеләү.*	1
94		М,н,ң хәрефләре. *Сонор тартыклар [м], [н], [ң].*	1
95	Бәйләнешле сөйләм	Ныгыту. М,н,ң хәрефләре .*Сүзләрдән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү.*	1
96	Морфология	Кем.? Нәрсә? сорауларына җавап булган сүзләр. *Кем? Нәрсә? сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру.*	1
97		Нишли? Нишләде? Нишлиләр ? сорауларына җавап булган сүзләр. *Эш- хәрәкәтне белдерүче сүзләр.*	1

98		Нинди? Кайсы? соравына җавап булган сүзләр. *Билгене белдерүче сүзләр.* Күчереп язу.	1
99	Бәйләнешле сөйләм	Кабатлау. *Иҗекләрдән сүзләр, сүзләрдән сүзтезмәләр һәм җөмләләр төзү. Сөйләм, аның тормыштагы роле.*	1

2 нче сыйныф

№	Бүлек исеме	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары	Сәг саны
		1нче чирек-24сәг. Графика-1 сәг. Фонетика һәм орфоэпия-23 сәг.	
1.	Графика	Тылсымчы китапханәсенә рәхим итегез.”Дөрес әйт” һәм “Дөрес яз” сүзлеге. *Татар алфавиты: хәрефләрнең тәртибен һәм исемен яттан белү. Сүзлекләр яки белешмәлекләр белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана белү.*	1
2.	Фонетика һәм орфоэпия	Авазлар һәм хәрефләр. *Сузык һәм тартык авазлар. Баш һәм юл хәрефләрен дөрес куллануга күнегү һәм биремнәрне аңлап башкару. Авазларның, сүз басымының мәгънә аеруда катнашуы, дәресләрдә өйрәнгән сүзләрне тиешле басым белән әйтү.*	1
3		Сузык авазлар, аларның хәрефләре. *Схемаларга карап сүзне табу. Сүздә аваз-хәрефләрнең санын һәм эзлеклелеген билгеләү.*	1
4.		Калын һәм нечкә сузыклар. *Калын һәм нечкә сузык авазларның икенче функциясен – сүзнең калын һәм нечкә әйтелешен билгеләү. Авазларның калынлыкта- нечкәлектә ярашуы. Сингармонизм.*	1
5		О, ы хәрефләре. *Язуда сузык авазларны белдерә торган хәрефләр*	1
6		Ныгыту. О, ы хәрефләре	1
7.		*Ө, е хәрефләре.О хәрефенең сүзнең беренче иҗегендә генә язылышы. Рус телендә о хәрефенең төрле иҗекләрдә язылышы. Татар һәм рус сүзләрендә [о]авазының әйтелеше*	1
8.		*Ө, е хәрефләре. Аваз һәм хәрефләрне аеру*	1
9.		*Ө хәрефенең сүзнең беренче иҗегендә генә язылышы*	1
10.		*Э, е хәрефләре. Орфография кагыйдәләре белән танышу: сүзләрдә э (е) хәрефенең язылышы;*	1
11.		Иҗек. *Сүзләрне иҗекләргә бүлү, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләре.* Иҗекләрдән сүзләр төзү.	1
12.		Диктант. 1 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау.	**1**
13.		*Хаталар өстендә эш. М,н, ң* хәрефләре. Т*артык авазлар һәм аларны язуда белдерә торган хәрефләр*	1
14		Язуда тартык авазларны белдерә торган хәрефләр. Тартык авазлар. *М, н, ң* хәрефләре. Сонор тартыклар [м], [н], [ң]. Татар теленә генә хас булган [ң], авазы.	1
15		Тартык авазлар. Яңгырау һәм саңгырау, парлы һәм парсыз тартыклар. **Контроль күчереп язу №1**	1
16.		*Хаталар өстендә эш.* В хәрефе. Татар теленә генә хас булган [w] авазы. Тартыклар [в], [w], аларны хәрефләр белән билгеләү.	1

17.		К,г хәрефләре. Иҗек ахырында ъ хәрефе. Калын тартыклар [гъ], [къ], аларны хәрефләр белән билгеләү	1
18.		К,г хәрефләре. Татар теленә генә хас булган [гъ], [къ] авазлары.	1
19.		Х. Һ хәрефләре. Татар теленә генә хас булган [х], [һ] авазлары.	1
20.		Й хәрефе. Йо,йө кушылмалары.	1
21.		**Грамматик биремле контроль диктант №1.** “Авазлар һәм хәрефләр”. Е, е хәрефләре .	1
22.		*Хаталар өстендә эш. Е, я, ю хәрефләренең сүз башында һәм сузык авазлардан соң ике аваз белдергән очракларын танып белү һәм е хәрефе кергән сүзләрне дөрес уку, язу.*	1
23.		Ныгыту. Й хәрефе. *Е,я,ю хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку.*	1
24.		Я хәрефе. *Я-я хәрефләре булган сүзләрдә аваз һәм хәреф бәйләнешен билгеләү.*	1
2 нче чирек -21 сәг. Графика-3 сәг. Фонетика һәм орфоэпия-12 сәг. Сүз (сүз төзелеше)-6 сәг.			
25.	Фонетика һәм орфоэпия	[йа] [йә] авазы кергән сүзләрнең дөрес язылышын ныгыту.	1
26.		Ю хәрефе (йу), (йү) авазлары	1
27.		Ю хәрефе. Ю-ю хәрефләре булган сүзләрдә аваз һәм хәреф бәйләнешен билгеләү.	1
28.		[йу] [йү] авазы кергән сүзләрнең дөрес язылышын ныгыту.	1
29.		*Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы.*	1
30.		*Ныгыту. Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы.*	1
31.		*Бертөрле ике тартык аваз хәрефләренең янәшә килүе.*	1
32.		Ь хәрефе (нечкәлек һәм аеру билгесе). *Ъ ь хәрефләренең аваз белдермәгәнлеген истә тоту, шул хәрефләр кергән сүзләрне дөрес уку.*	1
33.		Ь хәрефе (нечкәлек һәм аеру билгесе) кергән сүзләрнең дөрес язылышын ныгыту.	1
34.		*Ъ хәрефе (калынлык һәм аеру билгесе)*	1
35.		Ъ хәрефе (калынлык һәм аеру билгесе. *Ъ һәм ь хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку* Орфографик сүзлек	1
36.		Ъ хәрефе (калынлык һәм аеру билгесе)ъ һәм ь хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку. **Контроль сүзлек диктанты №1**	1
37.	Графика	*Хаталар өстендә эш.* Алфавит *Татар алфавиты: хәрефләрнең тәртибен һәм исемен яттан белү.Сүзлекләр яки белешмәлекләр белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана белү.*	1
38.		Алфавит.	1
39.		Сүзләрне алфавит тәртибендә урнаштыру күнекмәсен ныгыту. *Сүзлекләр яки белешмәлекләр белән эшләгәндә, алфавиттан файдалана белү*	1
40.	Сүз	Сүз. *Сүз, сүзтезмә һәм җөмләләрне аера белү*	1

41.	(Сүз төзелеше)	Үткәннәрне кабатлау *Тамыр сүзләр. Сүз тамыры.* Сүзнең мәгънәле кисәкләрен билгеләү: тамыр һәм кушымча	1
42.		Тамырдаш сүзләр. *Татар телендә сүз тамырның сүз башында булуын, үзгәрмәвен күзәтү.Тамырдаш сүзләр турында төшенчә.*	1
43.		**Грамматик биремле контроль диктант №3**. *Авазлар һәм хәрефләр.*	1
44.		Хаталар өстендә эш. *Тамырдаш сүзләр. Тамырдаш сүзләр һәм бер үк сүзнең төрле формалары. Сүз ясалу үзенчәлекләре.*	1
45.		Сүз. *Сүз һәм аның лексик мәгънәсе.* Тамырдаш сүзләрне аера һәм аларның тамырын билгели белү	1
3 нче чирек 30 сәг. Сүз (Сүз төзелеше)-4сәг. Сүз (Морфология)- 24сәг. Бәйләнешле сөйләм-2сәг.			
46.	Бәйләнешле сөйләм	"Кышкы уеннар"дигән темага хикәя төзеп язу. .*Билгеле бер темага караган төрле (сурәтләү, хикәяләү характерындагы) сөйләм текстлары кулланып, телдән монологик сөйләмне гамәли яктан үзләштерү.*	1
47.	Сүз (Сүз төзелеше)	Кушымчалар. *Кушымчаларның тамыр сүзгә сингармонизм законына бәйле рәвештә ялганып килүен күзәтү*	1
48.		Сүз ясагыч кушымчалар турында төшенчә.	1
49.		*Сүзнең тамырын һәм сүз ясагыч кушымчаларын билгеләү*. Сүзне төзелеше буенча тикшерү.	1
50.		Сүз ясагыч кушымчалар. *Кушымчаларның тамыр сүзгә сингармонизм законына бәйле рәвештә ялганып килүен күзәтү. Сүз ясалу үзенчәлекләре.*	1
51.	Сүз (Морфология)	Сүзләрнең мәгънәләре. Предметны белдерә торган сүзләр. *Предмет атамаларына кем? нәрсә? сорауларын кую*	1
52		Предметны белдерә торган сүзләр. *Кем? Нәрсә?* сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру .	1
53.		Предметны белдерә торган сүзләрне тексттан аерып алу	1
54.		Исем һәм фамилияләрдә баш хәреф. Искәртмәле диктант .	1
55		*Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.*	1
56		Ил, шәһәр, авыл, елга, күл исемнәрендә баш хәреф. *Кеше исемнәрен, фамилияләрен, шәһәр, авыл ,елга, исемнәрен, хайван кушаматларын баш хәреф белән язу.*	1
57		Ил, шәһәр, авыл, елга, күл исемнәрендә баш хәреф. *Баш һәм юл хәрефләрен дөрес куллануга күнегү һәм биремнәрне аңлап башкару*	1
58		*Географик атамаларны дөрес яза белүне ныгыту.*	1
59		Хайван кушаматларында баш хәреф	1
60		**Контроль күчереп язу №2**. Үткәннәрне кабатлау.	1
61		*Хаталар өстендә эш Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр.*	

62		Предметны, эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр. *Предметның эшен, хәрәкәтен атаган сүзләр. Эш-хәрәкәтне белдергән сүзләр. Аларның мәгънәсе һәм җөмләдә куллану үзенчәлекләре.*	1
63		Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләргә сораулар кую.	1
64		Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләрне табу.	1
65		*Предметның эшен, хәрәкәтен атаган сүзләр.*	1
66		Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр.	1
67		Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләрне таба белүне ныгыту.	1
68		Җөмләдән эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләрне таба белү	1
69		Эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләрнең җөмләдәге роле.	1
70	Бәйләнешле сөйләм	*Хикәя буенча бәйләнешле сөйләм.* “Ял көнендә “ дигән темага хикәя төзеп язу. *Рәсемнәр буенча, терәк сүзләр кулланып, текст төзү.*	1
71	Сүз (Морфология)	Хәрәкәтне белдерә торган сүзләр *Предметның эшен, хәрәкәтен атаган сүзләр*	1
72.		**Грамматик биремле контроль диктант №4.** ”Предметны, хәрәкәтне, белдерә торган сүзләр”	1
73		*Хаталар өстендә эш. Предметның билгесен белдергән сүзләр, аларны җөмләдә куллану. Билге атамаларына нинди? кайсы? сорауларын кую*	1
74		Билгене белдерә торган сүзләр *Предмет атамаларына кем? нәрсә?, хәрәкәт атамаларына нишли? , билге атамаларына нинди? кайсы? сорауларын кую*	1
75		Билгене белдерә торган сүзләрне билгеләү	1
4 нче чирек 27 сәг. Сүз (Морфология)-6 сәг. Җөмлә (Синтаксис)-7 сәг. Бәйләнешле сөйләм- 12 сәг. Фонетика һәм орфоэпия -2 сәг.			
76	Сүз (Морфология)	Ныгыту. *Предметның төрле билгеләрен атаган сүзләр. Төсе, формасы, характеры.*	1
77		Предметның төрле билгеләрен атаган сүзләрне башка сүзләр арасыннан табып, җөмләдәге ролен күзәтү	1
78		Билгене белдерә торган сүзләрнең җөмләдә куллану.	1
79		Билгене белдерә торган сүзләрнең җөмләдә роле.	1
80		Татар телендә исем һәм сыйфатның синтаксик бәйләнеш үзенчәлеге	1
81		*Ныгыту. Билгене белдерә торган сүзләр.*	1
82	Җөмлә	Җөмлә. Сүз, сүзтезмә һәм җөмләләрне аеру. *Сүз, сүзтезмә һәм җөмлә. Сүзтезмә һәм һәм җөмләләр төзү. Сүз, сүзтезмә һәм җөмләләрне аера белү.*	1

83	(Синтаксис)	*Әйтү максатыннан җөмлә төрләре,* аларның дөрес әйтелеше.. *Хикәя, сорау, өндәү (боеру), тойгылы җөмләләрнең интонацион үзенчәлекләре (гамәли үзләштерү). Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, тойгылы һәм боеру җөмләләр, аларны дөрес интонация белән уку. Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую.* **Контроль сүзлек диктанты№2.**	1
84		*Хаталар өстендә эш.* Җыйнак һәм җәенке гади җөмлә. *Җыйнак һәм җәенке җөмлә*	1
85		Җөмлә кисәкләре. Ия. *Җөмләнең баш кисәкләре. Баш һәм иярчен кисәкләр турында төшенчә*	1
86		Җөмлә кисәкләре. Хәбәр. *Ия һәм хәбәр билгеләмәсе. Аларны җөмләдә табу.*	1
87		Җөмлә тикшерү тәртибе. *Җөмлә төзү алгоритмын гамәли үзләштерү.* Өч-дүрт җөмләдән торган хикәя төзеп язу	1
88		Җөмлә. *Җөмлә ахырында тыныш билгеләре: нокта, сорау һәм өндәү билгеләре*.	1
89	Бәйләнешле сөйләм	Бәйләнешле сөйләм. *Җөмләдә сүз тәртибе. Текстта җөмләләрнең урнашу тәртибе (үзара бәйләнеше).*	1
90		*Бәйләнешле сөйләм: текст өлешләре.* Текстны өлешләргә бүлү. *Җөмләдә сүз тәртибе. Текстның темасын билгеләү, төп фикерен табу.*	1
91		Бәйләнешле сөйләмдә җөмләләрнең үзара бәйләнеше. Рәсем буенча кечкенә хикәя төзү.	1
92		Бәйләнешле сөйләм: текстка исем кушу.	1
93		Бәйләнешле сөйләм. Текстны өлешләргә бүлү, аларга исем кушу. *Тасвирлаучы һәм хикәяләүче текстларның төп үзенчәлекләре*.	1
94		Бәйләнешле сөйләм. *Текст. Текст билгеләре. Тексттагы җөмләләрнең мәгънәви бердәмлеге. Текстка исем бирү Текстның темасын билгеләү, төп фикерен табу*	1
95		Бәйләнешле сөйләм. Эчтәлек . *Тәкъдим ителгән бирем буенча текстның эчтәлеген сөйләү.*	1
96		Сабантуй темасына хикәя язу. *Татар сөйләм әдәбенә хас булган сүзләрне дөрес куллану.*Тексттагы җөмләләрнең эзлеклелеге.	1
97	Фонетика һәм орфоэпия	**Грамматик биремле контроль диктант №5** ”2 нче сыйныфта үткәннәрне йомгаклау”	1
98		Хаталар өстендә эш. Авазлар һәм хәрефләр .	1
99	Бәйләнешле сөйләм	Бәйләнешле сөйләм. *Хикәяне өлешләргә бүлү. Кисәкләргә исем кую. Текстны кисәкләргә бүлү һәм исем кую. Текст кисәкләренең (өлешләренең) эзлеклелеге, кызыл юл турында төшенчә*	1
100		Бәйләнешле сөйләм. Хат язу. Сөйләм этикасы белән таныштыру.	1
101		Сюжетлы рәсемнәр буенча бер темага җөмләләр төзү. Рәсемнәр буенча, терәк сүзләр кулланып, текст төзү.	1

102		Җөмләләрне тиешле тәртиптә урнашттырылмаган кечкенә текстларны тикшерү һәм төзәтеп язып кую. *Шигырь, табышмак, мәкальләрне ятлау.* Йомгаклау дәресе.	1

3 нче сыйныф

№№	Бүлек исеме	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары	Сәг.саны
1нче чирек -24сәг. Фонетика һәм орфоэпия- 10 сәг. Лексика. Сүз.- 8 сәг. Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы - 6 сәг.			
1	Фонетика Һәм орфоэпия	**Орфограмма. 1-2 нче сыйныфларда үткәннәрне кабатлау. – 10с.** Орфограмма. *Калын һәм нечкә сузыклар. Авазларның калынлыкта-нечкәлектә ярашуы. Сингармонизм. Язуда сузык авазларны белдерә торган хәрефләр. Аваз һәм хәрефләрне аеру. Сузык авазлар.*	1
2		*Сүзләрне иҗекләргә бүлү, юлдан-юлга күчерү кагыйдәләре.* Рәсем буенча хикәя төзү. ”Җәй көне”	1
3		*Татар теленә генә хас булган [w], [гъ], [къ], [х], [ч]; [җ], [ң], [һ] авазлары.* Авазлар һәм хәрефләр. *Яңгырау һәм саңгырау, парлы һәм парсыз тартыклар. Язуда тартык авазларны белдерә торган хәрефләр.*	1
4		*Бертөрле ике тартык аваз хәрефләренең янәшә килүе.*Сузык һәм тартыкавазлар.	1
5		*Иҗек.* Сүзләрне юлдан юлга күчерү.	1
6		*Е, ю, я хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу.* Саңгырау тартыкларның яңгыраулашуы. Я, ю, е хәрефләре. Алфавит.	1
7		Контроль күчереп язу. №1“Орфограммалар”.	1
8		Тамыр һәм кушымча. Тамырдаш сүзләр. *Аларның синонимнардан һәм омонимнардан аермасы. Тамырдаш сүзләр һәм бер үк сүзнең төрле формалары.*	1
9		**Грамматик биремле** кереш контроль диктант №1. "Авзлар һәм хәрефләр"	1
10		Хаталар өстендә эш. Сүз төркемнәре. Җөмлә. *ъ һәм ь хәрефләре кергән сүзләрне дөрес язу һәм уку.*	1
11.	Лексика	**Сүз. Телнең байлыгы– 8сәг** *Татар теленең сүзлек байлыгы. Сүз һәм аның лексик мәгънәсе.* Сүзнең төп (лексик) мәгънәсе	1
12		*Татар телендә алынма сүзләр.* Алынма сүзләр. *Татар телендә сүзлекләр, аларны көндәлек тормышта, уку эшчәнлегендә куллану. Сүз һәм аның мәгънәсе, бер генә мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр.*	1

13		*Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр, аларның аермасы. Татар теленең аңлатмалы сүзлеге*	1
14		*Омонимнар: аларны сөйләмдә куллану. Омонимнарсүзлекләре.* Әйтелеше бертөрле, мәгънәле башка сүзләр.	1
15		*Синонимнар: аларны сөйләмдә куллану. Синонимнар сүзлеге.* Охшаш мәгънәле сүзләр.	1
16		*Антонимнар: аларны сөйләмдә куллану. Антонимнар сүзлеге.* Капма-каршы мәгънәле сүзләр.	1
17		*Сүз һәм аның мәгънәсе, бер генә мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр, алынма сүзләр, синоним, антоним, омонимнар. Сүзнең туры һәм күчерелмә мәгънәләре, аларны сөйләмдә куллану. Тотрыклы сүзтезмәләр. Фразеологик әйтелмәләр сүзлеге*	1
18		**Грамматик биремле** контроль диктант №2 "Синонимнар, антонимнар"	1
19	Сүз төзелеше	**Сүз төзелеше. Сүз ясалышы - 8сәг.** Хаталар өстендә эш. Тамыр һәм кушымча. *Сүзнең мәгънәле кисәкләрен билгеләү. Тамырдаш сүзләр турында төшенчә.*	1
20		Сүз ясагыч кушымчалар. *Сүзне төзелеше буенча тикшерү.*	1
21		Төрләндергеч кушымчалар. *Бер үк сүзнең төрле формалары.*	1
22		Кушма сүзләр. *Орфографик сүзлек*	1
23		Кушма сүзләр, аларның ясалышы.	1
24		Парлы сүзләр.	1
2нче чирек - 21сәг. Сүз төзелеше һәм сүз ясалышы - 2 сәг. Морфология - 19 сәг.			
25	Сүз төзелеше	Искәртмәле диктант "Сүз төзелеше".	1
26		Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне кабатлау. *Сүзләрнең дөрес язылышын тикшерү ысуллары: сүзнең формасын үзгәртү, тамырдаш сүзләр сайлау, орфографик сүзлек куллану.*	1
27	Морфология	**Морфология. Исем – 13 сәг.** *Сүз төркемнәре турында төшенчә бирү. Предметны белдерүче сүзләр. Кем? Нәрсә? сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру. Эш-хәрәкәтне белдерүче сүзләр. Билгене белдерүче сүзләр.* Сүзләрнең төркемнәргә бүленеше	1
28		*Кем? Нәрсә? сорауларына җавап биргән исемнәрне аеру.* Исем. *Мәгънәсе һәм кулланылышы,* җөмләдәге роле, сораулары.	1
29		*Уртаклык һәм ялгызлык исемнәр, аларның язылышы.* Ялгызлык исемнәр	1
30		Уртаклык исемнәр. *Исемнәр янында кулланыла торган ярдәмче сүзләр- бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр.*	1
31		*Берлек һәм күплек саннары.* Күплек сан кушымчаларының дөрес язылышы. Берлек һәм күплек сандагы исемнәр. **Контроль сүзлек диктанты №1.**	1
32		*Татар телендә килешләр һәм аларның сораулары. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.* Баш килеш.	1
33		Иялек килеше	1
34		Юнәлеш килеше	1

35		Төшем килеше	1
36		Чыгыш килеше	1
37		Урын-вакыт килеше	1
38		Үткәннәрне кабатлау. Исем. *Исемнәргә морфологик анализ ясау күнегүләре.*	1
39		**Грамматик биремле** контроль диктант №3 ”Исем”	1
40		**Фигыль - 18сәг.** *Фигыльнең мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы.* Хаталар өстендә эш. Фигыль сүз төркеменең мәгънәсе һәм сораулары	1
41		*Фигыльләрнең барлык һәм юклык төрләре*	1
42		Фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше	1
43		Контроль күчереп язу №2	1
44		Хаталар өстендә эш.*Фигыльнең мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы.*Хаталар өстендә эш. Фигыльнең заманнары. Хикәя фигыль	1
45		Хикәя фигыльнең заман белән төрләнеше	1
3 нче чирек - 30 сәг. **Морфология- 30 сәг.**			
46	Морфология	Хәзерге заман хикәя фигыль.	1
47		Диктант. ”Фигыль”	1
48		Хаталар өстендә эш.Үткән заман хикәя	1
49		Үткән заман хикәя фигыль.	1
50		Киләчәк заман хикәя фигыль	1
51		*-ар, -әр, -ыр, -ер, -р, -ачак, -әчәк, -ячак, -ячәк киләчәк заман хикәя фигыль кушымчаларының дөрес язылышын гамәли үзләштерү.* Киләчәк заман хикәя фигыльнең беренче төре	1
52		*-ар, -әр, -ыр, -ер, -р, -ачак, -әчәк, -ячак, -ячәк киләчәк заман хикәя фигыль кушымчаларының дөрес язылышын гамәли үзләштерү.*	1
		Киләчәк заман хикәя фигыльнең икенче төре	
53		Киләчәк заман фигыленең икенче төре	1
54		Аңлатмалы диктант	1
55		Хаталар өстендә эш. Фигыльләрнең күп мәгънәлелеге	1
56		Киләчәк заман хикәя фигыль.	1
57		Үткәннәрне кабатлау. *Фигыльләргә морфологик анализ.*	1
58		**Сыйфат – 9 сәг.** *Мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы.* Сыйфатлар нәрсәне белдерәләр	1
59		Сыйфатлар нәрсәне белдерәләр	1

60		*Сыйфат дәрәҗәләре: гади(төп), чагыштыру, артыклык, кимлек.* Гади дәрәҗәдәге сыйфатлар	1
61		Ирекле диктант.	1
62		*Чагыштыру дәрәҗәсендәге –рак, -рәк кушымчаларының һәм артыклык дәрәҗәсендәге кисәкчәләрнең дөрес язылышы.* Хаталар өстендә эш. Чагыштру дәрәҗәсендәге сыйфатлар	1
63		*Чагыштыру дәрәҗәсендәге –рак, -рәк кушымчаларының һәм артыклык дәрәҗәсендәге кисәкчәләрнең дөрес язылышы.* Артыклык дәрәҗәсендәге сыйфатлар	1
64		*Сыйфат дәрәҗәләре: гади (төп), чагыштыру, артыклык, кимлек.* Кимлек дәрәҗәсендәге сыйфатлар.	1
65		Үткәннәрне кабатлау. Сыйфат	1
66		**Грамматик биремле** контроль диктант №4. “Сыйфат”	1
67		**Алмашлык - 5 сәг.** *Алмашлык турында гомуми күзаллау. Зат алмашлыклары, мәгънәсе һәм сөйләмдә кулланылышы.* Хаталар өстендә эш. Алмашлык	1
68		*Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.*	1
69		Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше	1
70		Контроль күчереп язу. №3 “Зат алмашлыклары”	1
71		Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне кабатлау	
72		**Кисәкчәләр - 4 сәг.***да, дә, та, тә кисәкчәләрен –да, -дә, -та, -тә урын-вакыт килеше кушымчаларыннан аерып таный белү ысуллары.* Кисәкчәләр: да, дә, та, тә	1
73		*Кисәкчәләрнең дөрес язылышы.* Гына, генә, кына, кенә,бит кисәкчәләре	1
74		Кисәкчәнең сөйләмдәге роле, язылышы	1
75		Үткәннәрне кабатау.	1
4 нче чирек - 27сәг. **Морфология - 2 сәг. Синтаксис - 10 сәг. Сүзтезмә - 1 сәг. Бәйләнешле сөйләм - 14 сәг.**			
76	Морфология	**Бәйлекләр. - 2 сәг.** ***Бәйлекләр****, аларның сөйләмдәге әһәмияте. Бәйлекләрне исемнәр һәм алмашлыклар белән төрле килешләрдә куллану.*	1
77		Искәртмәле диктант. “Бәйлекләр, кисәкчәләр”	
78	Синтаксис	**Синтаксис.** ***Җөмлә.*** **10 сәг.** *Җөмлә, сүзтезмә һәм сүзләрне аеру, аларның охшаш һәмаермалы якларын аңлау.* Хаталар өстендә эш. Нәрсә ул җөмлә. *Сүзтезмә һәм җөмләләр төзү*	1
79		*Әйтү максаты ягыннан хикәя, сорау, тойгылы һәм боеру җөмләләр, аларны дөресинтонация белән уку. Җөмлә ахырында нокта, сорау һәм өндәү билгеләре кую.* Хикәя җөмлә	1
80		*Җөмләдә сүз тәртибе. Әйтү максаты ягыннан җөмләнең төрләре, аларның дөрес әйтелеше.* Сорау җөмлә	1

81		*Әйтелү максатыннан чыгып, җөмләләрнең төрләре (хикәя, сорау, өндәү(боеру), тойгылы). Җөмлә ахырында тыныш билгеләре: нокта, сорау һәм өндәү билгеләре. Хикәя, сорау, өндәү (боеру), тойгылыҗөмләләрнең интонацион үзенчәлекләре(гамәли үзләштерү).* Өндәү (боеру) җөмлә.Тойгылы җөмлә	1
82		*Җөмләнең баш кисәкләре. Ия һәм хәбәр.* Җөмлә кисәкләре.	1
83		*Җөмләдә сүзләр бәйләнешен билгеләү.* Җөмлә кисәкләре	1
84		*Җыйнак һәм җәенке җөмлә.*	1
85		Контроль күчереп язу №4 “Җөмлә”.	1
86		Хаталар өстендә эш. Үткәннәрне кабатлау	1
87		***Җөмлә.***Алмашлыклар, кисәкчәләр	1
88	Сүзтезмә	*Сүз, сүзтезмә һәм җөмлә. Сүзтезмәдәге ияртүче һәм ияручe сүзләрне таный белү. Сүзтезмә һәм җөмләләр төзү.*	1
89	Бәйләнешле сөйләм	**Сөйләм үстерү- 14 сәг.** *Текст. Текст билгеләре. Тексттагы җөмләләрнең мәгънәви бердәмлеге. Текстка исем бирү.* Текст. Бәйләнешле сөйләм	1
90		*Рәсем буенча кечкенә хикәя төзү. Тексттагы җөмләләрнең эзлеклелеге.* Хикәя язу “Өмәдә”	1
91		*Текстны кисәкләргә бүлү һәм исем кую. Татар сөйләм әдәбенә хас булгансүзләрне дөрес куллану.*	1
92		*Рәсемнәр буенча, терәк сүзләр кулланып, текст төзү. Текст кисәкләренең (өлешләренең) эзлеклелеге, кызыл юл турында төшенчә.*	1
93		*Сөйләм этикасы белән таныштыру.* *Сөйләм, аның тормыштагы роле. Тәкъдим ителгән бирем буенча текстның эчтәлеген сөйләү.*	1
94		*Билгеле бер темага караган төрле (сурәтләү, хикәяләү характерындагы) сөйләм текстлары кулланып, телдән монологик сөйләмне гамәли яктан үзләштерү.* Сөйләм этикасы.	1
95		*Текст. Текстның темасын, төп фикерен билгеләү, абзацларга бүлү. Тасвирлаучы һәм хикәяләүче текстларның төп үзенчәлекләре.* Тасвирлау һәм хикәяләү текстлары. **Контроль сүзлек диктанты №2.**	1
96		*Изложение белән танышу (билгеләмәләрен ятламыйча): бирелгән текстны тулысынча файдаланып яки аерым урыннарын (сүзләрен) сайлап алып языла торган изложение. Тәкъдим ителгән бирем буенча текстның эчтәлеген сөйләү.* Изложение язу.	1
97		*Текстка исем бирү, җөмлә һәм текст кисәкләрен билгеләү, җөмлә һәм текст кисәкләре эзлеклелеген төзәтү.* Тасвирлау һәм хикәяләү текстлары Хаталар өстендә эш.	1
98		*Сурәтләү һәм хикәяләү характерындагы текстлар, аларның үзенчәлекләре.* Тасвирлау һәм хикәяләү текстлары	1
99		**Грамматик биремле** йомгаклау контроль эше №5.	1
100		Хаталар өстендә эш. Тасвирлау һәм хикәяләү текстлары. *Текстның планын төзү. Бирелгән план буенча үз текстыңны төзү.*	1

101		Үткәннәрне кабатлау	1
102		Ел буена үткәннәрне кабатлау	1

Тематик планлаштыру
4 нче сыйныф

№ п/п	Бүлек исеме	Дәрес темасы, эчтәлек элементлары	Сәг.саны
1 нче чирек – 24 сәг. Фонетика- 7 сәг. Бәйләнешле сөйләм-1 сәг. Лексика- 8 сәг. Сүз төзелеше- 8 сәг.			
1	Фонетика	Кабатлау. Авазлар һәм хәрефләр.	1
2	Бәйләнешле сөйләм	Җәйге истәлекләр буенча сочинение язу. Сочинениенең төп төрләре белән танышу (билгеләмәләрен ятламыйча): сочинение элементлары булган изложение, хикәяләү-сурәтләү рәвешендәге сочинение һ.б.	1
3	Фонетика	Кабатлау. Сузыклар һәм тартыклар.	1
4		Кабатлау. Алфавит.	1
5		Кабатлау. Аерым авазларның дөрес әйтелеше һәм язылышы. Сүз төзелеше.	1
6		*Кабатлау. Сузыклар һәм тартыклар. Сүз төркемнәре.*	1
7		Кабатлау. Аваз-хәреф анализы. Җөмлә кисәкләре.	1
8		**Грамматик биремле кереш контроль диктант №1.** "3 нче сыйныфта үткәннәрне кабатлау."	1
9	Лексика	Хаталар өстендә эш. Сүз һәм аның мәгънәсе.	1
10		*Татар телендә сүзлекләр: татар теленең аңлатмалы сүзлеге, синонимнар, антонимнар, омонимнар сүзлекләре һәм аларны көндәлек тормышта, уку эшчәнлегендә куллану. Татарча-русча, русча-татарча сүзлекләр, орфографик сүзлек, аңлатмалы сүзлек, синонимнар сүзлеге, антонимнар сүзлеге, фразеологик әйтелмәләр сүзлеге*	1
11		Алынма сүзләр. *Бер мәгънәле һәм күп мәгънәле сүзләр аларның аермасы. Сүзне туры һәм күчерелмә мәгънәләрдә куллану. Ясалма, кушма, парлы, тезмә сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы, рус теленнән татар теленә кергән алынма кушма сүзләрнең үзенчәлекләре;*	1
12		*Тотрыклы сүзтезмәләр. Искергән һәм яңа сүзләр. Бу белемнәрне гамәли сынап карау.*	1

13		*Омонимнар.*	1
14		*Синоним, антоним, омонимнар: аларны сөйләмдә куллану.*	1
15		**Контроль күчереп язу №1.**	1
16		**Хаталар өстендә эш.** *Үткәннәрне кабатлау.*	1
17	Сүз төзелеше	Тамыр һәм кушымча. *Сүзләрнең дөрес язылышын тикшерү ысуллары: сүзнең формасын үзгәртү, тамырдаш сүзләр сайлау, орфографик сүзлек куллану.*	1
18		*Сүз ясагыч кушымчалар.* Ясалма сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы	1
19		*Сүз ясагыч кушымчалар. Сүз төзелешенә анализ ясау*	1
20		*Төрләндергеч кушымчалар.* **Сүзлек диктанты №1.**	1
21		**Грамматик биремле контроль диктант №2**. Сүз төзелеше.	1
22		*Хаталар өстендә эш. Кушма* сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы, рус теленнән татар теленә кергән алынма кушма сүзләрнең үзенчәлекләре. Кушма сүзләрдә ь һәм ъ хәрефләренең язылыш кагыйдәләре, сингармонизм законына буйсынмаган сүзләргә сүз ясагыч кушымчаларның ялгану тәртибе. *Сүз төзелешенә анализ.*	1
23		Парлы сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы.	1
24		*Тезмә* сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы.	1
2 нче чирек- 21 сәг. Сүз төзелеше- 3 сәг. Морфология- 18 сәг.			
25	Сүз төзелеше	Сүз төзелешенә анализ ясау.	1
26		Ясалма, кушма, парлы, тезмә сүзләрнең, ясалышы һәм дөрес язылышы	1
27		Үткәннәрне кабатлау. Рус теленнән татар теленә кергән алынма кушма сүзләрнең үзенчәлекләре	1
28	Морфология	*Исемнәрнең хәбәр булып килүләренә күзәтүләр.* Исем сүз төркеме. *Мәгънәсе, сораулары, формаслары, ясалышы, җөмләдәге роле турында кабатлау.*	1
29		*Ялгызлык һәм уртакык исемнәр.* Ялгызлык исемнәр.	1
30		Уртаклык исемнәр.	1
31		*Берлек һәм күплек сандагы исемнәр.*	1
32		*Сингармонизм законына буйсынмаган сүзләргә кушымча ялгау. Баш килеш. Бу формада исемнәрнең җөмләдә ия, хәбәр, ияртчен кисәк була алулары Калын һәм нечкә төрләнеш.*	1
33		*Күплек сандагы исемнәрнең килешләр белән төрләнеше. Төшем килешенең мәгънәсе, җөмләдәге функциясе. Исемнәрнең килеш һәм тартым белән төрләнеше. Килеш кушымчаларының дөрес язылышы.*	1
34		*Төрле килешләрдә исемнәрнең бәйлекләр белән кулланылуы. Исемнәргә морфологик анализ.*	1
35		Искәртмәле диктант “Исем”	1
36		Хаталар өстендә эш. Фигыль турында үткәннәрне искә төшерү. *Фигыль - катлаулы сүз төркеме. Фигыльнең барлык һәм юклык формалары*	1

37		*Фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше.* Хәзерге заман хикәя фигыль.	1
38		Хикәя фигыльнең билгеле үткән заман, нәтиҗәле үткән заман формалары	1
39		Нәтиҗәле үткән заман хикәя фигыль. **Сүзлек диктанты №2**	1
40		Хаталар өстендә эш. Билгеле киләчәк заман хикәя фигыль *турында мәгълүмат бирү*	1
41		**Грамматик биремле контроль диктант №3 “Фигыль”**.	1
42		Хаталар өстендә эш. Билгесез киләчәк заман хикәя фигыль. Фигыль заманының сөйләү моментыннан исәпләнүен җавапны дәлилләү өчен файдалану.	1
43		*Боерык фигыль.*	1
44		*Боерык фигыльнең мәгнәсе, зат-сан белән төрләнеше.* Үтенеч, киңәш бирү, тыю, рөхсәт сорау, кисәтү формалары итагатьле итеп белдерү.	1
45		Боерык фигыльнең зат –сан белән төрләнеше. *Боерык фигыльне куллану, дөрес язу.*	1
3 нче чирек- 30 сәг. Морфолия- 29 сәг. Бәйләнешле сөйләм- 1 сәг.			
46	Морфология	*Фигыльнең җөмләдә хәбәр булып килүе. Антоним һәм синоним фигыльләр.*	1
47		*Фигыльләргә морфологик анализ ясау күнегүләре*.	1
48		Үткәннәрне кабатлау.	1
49		Сыйфат сүз төркеме. Асыл һәм нисби сыйфатлар.	1
50		*Сыйфат дәрәҗәләре. Дәрәҗә формаларының ясалышы, дөрес язылышы һәм кулланылышы.*	1
51		*Сыйфат дәрәҗәләре: гади(төп), чагыштыру, артыклык, кимлек. Чагыштыру дәрәҗәсендәге –рак, -рәк кушымчаларының һәм артыклык дәрәҗәсендәге кисәкчәләрнең дөрес язылышы.*	1
52		*Сыйфатның җөмләдәге роле (иярчен кисәкләр һәм хәбәр булып килүе).*	1
53		*Сыйфатларның туры һәм күчерелмә мәгънәдә кулланылуы*.	1
54		*Антоним сыйфатлар, синоним сыйфатлар.*	1
55		Сыйфатларны морфологик тикшерү. *Сыйфатларга морфологик анализ ясау күнегүләре.*	1
56	Бәйләнешле сөйләм	Текст. Бәйләнешле сөйләм. Сочинение язу. *Сочинениенең төп төрләре белән танышу (билгеләмәләрен ятламыйча), хикәяләү-сурәтләү рәвешендәге сочинение һ.б.*	1
57	Морфология	*Алмашлык – мөстәкыйль сүз төркеме,* мәгънәсе, предметны, затны атамыйча белдерүе, сөйләмдә кулланылышы. Берлек һәм күплек сан формалары. *Ул сөйләмдә башка сүз төркемнәрен (исем, сыйфат, сан һәм рәвешне) алыштырып килә. Алмашлык предметны яки билгене генә белдерми, ул бары тик үзе алыштырып килә торган сүз төркеменең грамматик*	1
58		Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше.	1
59		*Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше, дөрес язылышы.*	1
60		Сорау алмашлыклары. *Килеш сораулары сорау алмашлыкларына керәләр*	1
61		*Сорау алмашлыклары.*	1

62		Алмашлыкларның җөмләләрне, текст өлешләрен үзара бәйләүдә, сөйләм оештырудагы роле. *Алмашлыкларның сөйләмдә кулланылышы. Алмашлыкларның җөмләдәге роле.*	1
63		**Грамматик биремле контроль диктант №4.** “Сыйфат. Алмашлык”	1
64		Хаталар өстендә эш. Сан турында төшенчә, мәгънәсе, сораулары. Саналмыш. *Сан предметның исәбен, микъдарын белдерә торган сүз төркеме. Җөмләдәге роле.*	1
65		Микъдар саннары. *Сан исем белән кулланылганда төрләнми.*	1
66		*Кайбер сан төркемчәләре: микъдар саннары, тәртип саннары.*	1
67		Тәртип саннары. **Сүзлек диктанты №3**	1
68		Хаталар өстендә эш. Санның җөмләдәге роле.	1
69		*Саннарга морфологик анализ.*	1
70		**Контроль күчереп язу №2**	1
71		Хаталар өстендә эш. *Рәвеш - мөстәкыйль сүз төркеме, лексик-грамматик яктан эш-хәлнең билгесен, ничек үтәлүен белдерә, морфологик яктан – төрләнми. Ул ничек? кайчан? кая? кайда? никадәр? күпме? кебек сорауларга җавап бирә.*	1
72		*Эш яки хәлнең билгесен, ничек үтәлүен белдерә торган сүз төркеме.*	1
73		Искәртмәле диктант. Сан. Рәвеш.	1
74		Хаталар өстендә эш. *Сөйләмдә актив кулланыла торган рәвешләр, аларның дөрес язылышы.*	1
75		*Рәвешнең җөмләдәге һәм тексттагы роле.*	1
4 нче чирек- 27 сәг. **Морфология- 7 сәг. Бәйләнешле сөйләм- 8 сәг. Синтаксис – 12 сәг.**			
76	Морфология	Үткәннәрне кабатлау. Сан. Рәвеш.	1
77		**Кисәкчәләр-3с** **Кисәкчәләр**: *да, дә, та, тә, гына, генә, кына, кенә, ук, үк, ич, бит, ич, ла-лә, ләбаса-лабаса. Аларның дөрес язылышы. Кисәкчәләр сүз яки җөмләгә төрле төсмер өстәү өчен кулланылуы.*	1
78		Кисәкчәләрнең сөйләмдәге роле. *Кисәкчәләр аерым торганда мәгънә белдерми.*	1
79		Кисәкчә. Кабатлау. *Бик күп кисәкчәләрнең күп мәгънәле булуы, һәм аларның мәгънә төсмерләре нинди сүзгә иярүләренә, кайсы урында килүләренә, җөмлә төзелешенә, аның интонациясенә карап үзгәрүе.*	1
80		*Бәйлек- ярдәмче сүз, шуңа күрә, төшенчәдә төп урынны бәйлекнең функциясе, үтәгән хезмәте алып тора: бәйлекләр сүзләрне бәйлиләр. Бәйлек төшенчәсе грамматик категория.* Бәйлекләр: *кадәр, хәтле, чаклы, шикелле, өчен, таба, белән, аша.*	1
81		Бәйлекләр һәм бәйлек сүзләр: *өс, эч, тыш, арт, ал, ян, урта, кырый, буй, төп, ара, тирә.*	1
82		*Төрле килешләрдә исемнәрнең һәм зат алмашлыкларының бәйлекләр белән килүе.*	1
83	Бәйләнешле сөйләм	Изложение язу. “Бәйлекләр”. *Бирелгән текстны тулысынча файдаланып яки аерым урыннарын (сүзләрен) сайлап алып язылa торган изложение, сочинение элементлары булган изложение*	1

84	Синтаксис	Хаталар өстендә эш. Җөмлә.	1
85		*Сүзтезмә һәм тезмә сүзләр арасындагы аерманы аңлату, сүзтезмәләрнең барлыкка килү юлларын ныгыту, сүзтезмәдәге ияргүче һәм ияртүче сүз турында белемнәрне тирәнәйтү.*	1
86		*Җөмләнең баш кисәкләре.* Ия белән хәбәр билгеләмәсе. *Баш һәм иярчен кисәкләрнең аермасы. Җөмләдә сүзләр бәйләнеше*	1
87		*Иянең исем һәм алмашлык белән белдерелүе. Хәбәрнең хикәя фигыль һәм сыйфат белән белдерелүе.*	1
88		*Җыйнак һәм җәенке җөмләләр. Тиңдәш ияле һәм тиңдәш хәбәрле җөмләләр. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре һәм тиңдәш кисәкләрнең үзара санау интонациясе, теркәгечләр ярдәмендә бәйләнеше, тиңдәш кисәкләр янында*	1
89		*Җөмләнең иярчен кисәкләре.* Аергыч. Тәмамлык. Хәл. *Аергычка билгеләмә бирү Һәм аның сыйфат белән белдерелүе* . **Сүзлек диктанты №4**	1
90		Хаталар өстендә эш. Җөмләнең тиңдәш кисәкләре. *Тиңдәш кисәкләр арасында һәм, я, да-дә, та-тә, ә, ләкин теркәгечләре, тиңдәш кисәкләр янында тыныш билгеләре.*	1
91		*Эндәш сүзләр һәм алар янында тыныш билгеләре.*	1
92		*Гади һәм кушма җөмләләр.* Составында 2-3 гади җөмлә булган кушма җөмләләр.	1
93		*Тезмә һәм кушма җөмләләрдә һәм, да, дә, та,тә, ә, ләкин, әмма, чөнки теркәгечләре, алар янында тыныш билгеләре.*	1
94		**Башлангыч мәктәп курсы буенча грамматик биремле йомгаклау контроль диктанты №5**	1
95		Хаталар өстендә эш.Үткәннәрне кабатлау.	1
96	Бәйләнешле сөйләм	*Сөйләм, аның тормыштагы роле. Сөйләм төзелеше. Билгеле бер темага караган төрле (сурәтләү, хикәяләү характерындагы) сөйләм текстлары кулланып, телдән монологик сөйләм.*	1
97		*Текст. Текст билгеләре. Тексттагы җөмләләрнең мәгънәви бердәмлеге. Текстка исем бирү. Тексттагы җөмләләрнең эзлеклелеге. Текст кисәкләренең (өлешләренең) эзлеклелеге, кызыл юл турында төшенчә.*	1
98		*Текстның планын төзү. Бирелгән план буенча үз текстыңны төзү. Сурәтләү һәм хикәяләү характерындагы текстлар, аларның үзенчәлекләре.*	1
99		*Сөйләм этикасы. Котлау тексты һәм хат язу. Язма сөйләмнең төгәллеген, дөреслеген һәм сәнгатьлелеген саклап, үз текстыңны төзү һәм бирелгән текстларны тикшереп төзәтү, текстта синонимнар, антонимнар куллану.*	1
100		*Изложение һәм сочинениенең төп төрләре белән танышу (билгеләмәләрен ятламыйча): бирелгән текстны тулысынча файдаланып яки аерым урыннарын (сүзләрен) сайлап алып язылa торган изложение, сочинение элементлары булган изложение, хикәяләү-сурәтләү рәвешендәге сочинение һ.б.*	1
101		Тасвирлау текстлары. Хикәяләү текстлары. *Тасвирлаучы һәм хикәяләүче текстларның төп үзенчәлекләре.* Текстка исем бирү, җөмлә һәм текст кисәкләрен билгеләү, җөмлә һәм текст кисәкләре эзлеклелеген төзәтү.	1

102		*Фикерләү текстлары. Бирелгән темага телдән монологик сөйләм күнекмәләре.*	1